राज्यसेवा मुख्य परीक्षा - 2012

StudentBounty.com

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No.

2012 Code : **A01**

A

प्रश्नपुस्तिका

सामान्य अध्ययन – II

वेळ : 2 (दोन) तास

एकूण प्रश्न : 150
एकूण गुण : 150

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **150** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक								

केंद्राची संकेताक्षरे — शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक तीन चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".**

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

StudentBounty.com

1. घटनेच्या 19(1)(अ) व्या कलमामधे मान्य केलेल्या नागरिकांच्या अधिकारावर खालील कारणांमुळे वा
बंधने येऊ शकतात :

अ. देशाचे सार्वभौमत्व   ब. देशाची एकता
क. प्रांताची सुरक्षितता   ड. सर्वसाधारण जनतेच्या हितासाठी

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ आणि क   (2) ब आणि ड
(3) अ आणि ब   (4) फक्त ड

Reasonable restrictions on the freedom of citizens recognised under Article 19(1)(a) of the Constitution can be imposed in the interest of :

a. Sovereignty of the country   b. Integrity of the country
c. Security of the State   d. Interest of general public

Choose the correct option :

(1) a and c   (2) b and d
(3) a and b   (4) Only d

---

2. खालीलपैकी कोणते विषय घटनेच्या समवर्ती सूचीत अंतर्भूत आहेत ?

अ. शिक्षण
ब. व्यवसाय कर
क. वजन माप मानके (प्रमाण)
ड. वीज
इ. वने

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ, ड, इ   (2) अ, ब, क
(3) सर्व   (4) एकही नाही

Which of the following subjects are included in the Concurrent List under the Constitution ?

a. Education
b. Professional Tax
c. Weights and Measures standards
d. Electricity
e. Forest

Choose the correct option :

(1) a, d, e   (2) a, b, c
(3) All   (4) None

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

प्रश्न क्र. ***3*** *ते* ***7*** *मधे दोन वाक्ये दिली आहेत. त्यापैकी पहिले प्रतिपादन (A) म्हटले आहे आणि दु*
म्हटले आहे. दोन्ही वाक्यांचे परीक्षण करा आणि खाली दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य पर्याय निवडा.

(1) दोन्ही, A आणि R बरोबर आहेत आणि R हे A चे बरोबर स्पष्टीकरण आहे.

(2) A आणि R बरोबर आहेत, परंतू R हे A चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही.

(3) A बरोबर आहे, R बरोबर नाही.

(4) A बरोबर नाही, R बरोबर आहे.

The following questions no. ***3*** *to* ***7*** *consist of two statements, one labelled as Assertion (A) and the other as Reason (R). You are to examine these two statements and select the answers to the questions using the codes given below :*

(1) Both A and R are true and R is the correct explanation of A.

(2) Both A and R are true, but R is not the correct explanation of A.

(3) A is true, R is false.

(4) A is false, R is true.

3. *प्रतिपादन (A) :* नियोजन आयोग ही घटनात्मक संस्था नाही आणि वैधानिक संस्थाही नाही.

कारण (R) : केंद्रीय कॅबिनेट च्या कार्यकारी ठरावानुसार नियोजन आयोगाची स्थापना झाली आहे.

Assertion (A) : Planning Commission is neither a constitutional body nor a statutory body.

Reason (R) : It is established by executive resolution of the Union Cabinet.

---

4. *प्रतिपादन (A) :* केशवानंद भारती वि. केरळ राज्य या प्रकरणात सर्वोच्च न्यायालयाने असे जाहीर केले की घटनेच्या मूलभूत संरचनेत दुरुस्ती करता येणार नाही.

कारण (R) : सर्वोच्च न्यायालयाने, संसदीय सार्वभौमत्व आणि न्यायालयीन पुनर्विलोकन यामधे संतुलन आणले.

Assertion (A) : In Kesavananda Bharati v. State of Kerala, the Supreme Court declared basic structure of the Constitution unamendable.

Reason (R) : The Supreme Court arrived at a balance between Parliamentary Sovereignty and Judicial Review.

---

5. *प्रतिपादन (A) :* मार्गदर्शक तत्त्वांची अंमलबजावणी न झाल्यास न्यायालयाकडे दाद मागता येत नाही.

कारण (R) : देशाच्या शासनकारभारात मार्गदर्शक तत्त्वे ही मूलभूत आहेत.

Assertion (A) : The Directive Principles are not enforceable.

Reason (R) : They are fundamental in the governance of the country.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

6. *प्रतिपादन (A) :* सर्वोच्च न्यायालय आणि उच्च न्यायालये हेबियस कॉर्पस रिट (प्राधिलेख) निर्गमित करू शकतात.

कारण (R) : सर्वोच्च न्यायालय आणि उच्च न्यायालये दोन्हींना रिट निर्गमित करण्याचा समान अधिकार आहे.

Assertion (A) : The Supreme Court and High Courts can issue writs such as Habeas Corpus.

Reason (R) : Both the Supreme Court and High Courts have writ jurisdiction and it is the same.

---

7. *प्रतिपादन (A) :* अर्थ विधेयक हे प्रथम लोकसभेत मांडले जाते.

कारण (R) : लोकसभेच्या सभापतींना, एखादे विधेयक हे अर्थ विधेयक आहे की नाही, हे ठरविण्याचा अंतिम अधिकार आहे.

Assertion (A) : A money bill is first introduced in the Lok Sabha.

Reason (R) : The Speaker of Lok Sabha has the final authority to decide whether a bill is a Money Bill or not.

---

8. राज्य विधानमंडळाने मान्य केलेले सर्वसाधारण विधेयक जेव्हा राज्यपालांकडे पाठवले जाते, तेव्हा त्यांच्यापुढे खालील पर्याय असतात :

अ. ते विधेयकाला अनुमती देऊ शकतात.
ब. ते विधेयकाला अनुमती नाकारू शकतात.
क. राष्ट्रपतींच्या अनुमतीकरता विधेयक आरक्षित ठेऊ शकतात.
ड. राज्य विधानमंडळाकडे पुनर्विलोकनाकरिता विधेयक पाठवू शकतात.
इ. उच्च न्यायालयाच्या मुख्य न्यायाधीशांकडे त्यांच्या सल्ल्याकरिता विधेयक पाठवू शकतात.

खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ, ब आणि क (2) अ, ब, क आणि ड
(3) क, ड आणि इ (4) ब, क आणि ड

When an ordinary bill passed by the State Legislature is presented to the Governor, he has the following options :

a. He may accord his assent to the bill.
b. He may reject the bill.
c. He may reserve the bill for the assent of the President.
d. He may return the bill to the State Legislature for reconsideration.
e. He may send the bill to the Chief Justice of the High Court for his advice.

Choose the correct option :

(1) a, b and c (2) a, b, c and d
(3) c, d and e (4) b, c and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

9. घटनेच्या कलम 82 मधील सध्याच्या तरतूदी प्रमाणे, राज्या-राज्यांमधे लोकसभेच्या जागांचे ... हे कोणत्या वर्षा नंतर होऊ शकते ?

(1) 2016 (2) 2021 (3) 2026 (4) 2031

According to the present provision under Article 82 of the Constitution, readjustment of allocation of seats in the Lok Sabha to the States can only be done after the year

(1) 2016 (2) 2021 (3) 2026 (4) 2031

---

10. केंद्र सरकारच्या राज्यांना निर्देश देण्याच्या अधिकारात __________ या गोष्टींचा समावेश होतो.

अ. लष्करी दृष्टया महत्त्वाच्या दळणवळणाच्या साधनांचे बांधकाम आणि दुरुस्ती

ब. राज्यातील काही लोक वापरत असलेल्या भाषेला मान्यता

क. राज्यामधील रेल्वेमार्गांचे संरक्षण

ड. मार्गदर्शक तत्त्वांची अंमलबजावणी

इ. राज्य सूचीतील विषयांवर केलेल्या कायद्यांची अंमलबजावणी

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) क, ड, इ (2) ब, क, ड (3) अ, ब, ड (4) अ, ब, क

The Union Government's power of giving directions to the States includes

a. Construction and maintenance of means of communication which are of military importance.

b. Recognition of language spoken by a section of population of a State.

c. Protection of Railways within the State.

d. Implementation of Directive Principles.

e. Implementation of laws made on subjects in the State List.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) c, d, e (2) b, c, d (3) a, b, d (4) a, b, c

---

11. खालीलपैकी कोणत्या बाबी राज्याच्या महसुलाचा भाग ***नाहीत*** ?

अ. जमीन महसूल ब. मालमत्ता कर

क. आय कर ड. मनोरंजन कर

इ. संपत्ती कर

(1) ब, क, ड आणि इ (2) ब आणि क

(3) अ आणि ब (4) अ, क, ड आणि इ

Which of the following are ***not*** the sources of revenue of the States ?

a. Land revenue b. Property tax

c. Income tax d. Entertainment tax

e. Wealth tax

(1) b, c, d and e (2) b and c

(3) a and b (4) a, c, d and e

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

12. भारतात न्यायालयीन पुनर्विलोकनात खालील बाबींचा समावेश होतो :

अ. एखादा कायदा सनदशीर आहे, असे जाहीर करणे.

ब. एखादा कायदा बेसनदशीर आहे, असे जाहीर करणे.

क. पुनर्विलोकन आयोगाची स्थापना करणे.

ड. घटनेच्या तरतुदींचा अर्थ लावणे.

इ. न्यायनिर्णयाचे पुनर्विलोकन करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) ब, क, ड आणि इ (2) अ, ब आणि ड

(3) क, ड आणि इ (4) अ, ड आणि इ

Judicial Review in India includes :

a. Declaring a law as constitutional.

b. Declaring a law as unconstitutional.

c. Appointment of a review commission.

d. Interpreting constitutional provisions.

e. Review of judgments.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) b, c, d and e (2) a, b and d

(3) c, d and e (4) a, d and e

---

13. खालीलपैकी कोणत्या राज्यांमधे विधान परिषद अस्तित्वात ***नाही*** ?

अ. पश्चिम बंगाल ब. गुजरात

क. बिहार ड. मध्य प्रदेश

इ. कर्नाटक

(1) अ, ब आणि ड (2) ब, क आणि ड

(3) अ, क आणि इ (4) ब, ड आणि इ

Which of the following States do ***not*** have a Legislative Council ?

a. West Bengal b. Gujarat

c. Bihar d. Madhya Pradesh

e. Karnataka

(1) a, b and d (2) b, c and d

(3) a, c and e (4) b, d and e

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

14. कोणत्या घटनादुरुस्तीद्वारे राष्ट्रपतींना मंत्रीपरिषदेच्या सल्ल्यानुसार वागणे बंधनकारक आहे ?

(1) 42वी घटनादुरुस्ती (2) 44वी घटनादुरुस्ती
(3) 24वी घटनादुरुस्ती (4) 52वी घटनादुरुस्ती

Which Constitutional Amendment explicitly specified that it is obligatory on the part of the President to act on the advice of the Council of Ministers ?

(1) 42nd Amendment (2) 44th Amendment
(3) 24th Amendment (4) 52nd Amendment

---

15. उच्च न्यायालयाच्या त्याखालच्या न्यायालयांवरील प्रशासकीय नियंत्रणात पुढील बाबींचा समावेश होतो.

अ. नेमणुका ब. निवृत्तीवेतन
क. बदल्या ड. पगार
इ. सक्तीची निवृत्ती

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ, ब आणि क (2) अ, क आणि इ
(3) ब, क आणि ड (4) क, ड आणि इ

High Court's administrative control over subordinate judiciary includes control over

a. Postings b. Pensions
c. Transfers d. Salary
e. Compulsory retirement

Choose the correct option :

(1) a, b and c (2) a, c and e
(3) b, c and d (4) c, d and e

---

16. भारतीय राज्यघटनेची उद्देशपत्रिका ही __________ आहे.

अ. राज्यघटनेचे हृदय ब. राज्यघटनेचा आत्मा
क. राज्यघटनेचे डोके ड. यापैकी नाही

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ आणि क (2) ब आणि क
(3) फक्त ब (4) फक्त ड

The Preamble of the Indian Constitution is the

a. Heart of the Constitution b. Soul of the Constitution
c. Head of the Constitution d. None of these

Choose the correct option :

(1) a and c (2) b and c
(3) Only b (4) Only d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

17. 'मार्गदर्शक तत्त्वे कोऱ्या चेकप्रमाणे आहेत ज्यांचे वटविणे बँकेच्या इच्छेवर सोडलेले आहे.' असे कोणी म्हटले आहे ?

(1) डॉ. बी.आर. आंबेडकर (2) प्रो. के.टी. शाह

(3) एन.जी. रंगा (4) बी.एन. राव

Who said that the Directive Principles of the State Policy are just like "a blank cheque on bank payable at the convenience of the bank" ?

(1) Dr. B.R. Ambedkar (2) Prof. K.T. Shah

(3) N.G. Ranga (4) B.N. Rao

---

18. भारतीय राज्य घटनेत नमुद मुलभूत कर्तव्यामध्ये नमुद आशय अंतर्भूत असला तरी खालील विधानांमधील काही शब्द विशेषत्वाने नमुद नाहीत ते जादाचे नमुद केले आहेत अशी खालीलपैकी कोणती विधाने आहेत ?

अ. राष्ट्रध्वज, राष्ट्रगीत व देशातील कायदयाचा आदर करणे.

ब. स्त्रीयांच्या व बालकांच्या प्रतिष्ठेला उणेपणा आणणा-या प्रथांचा त्याग करणे.

क. सार्वजनिक व खाजगी मालमत्तेचे रक्षण करणे.

ड. आठव्या वर्गापर्यंत शिक्षणाची संधी उपलब्ध करणे.

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ, क (2) ब

(3) ड (4) सर्व

Which of the following statements, though, reflect the spirit of the Fundamental Duties enshrined in the Indian Constitution, nevertheless, carry few additional words which are not specifically mentioned in the relevant clauses ?

a. To respect National Flag, National Anthem, and the Laws of the land.

b. To renounce practices derogatory to the dignity of women and children.

c. To safeguard public and private property.

d. To provide for the opportunities for education to children up to 8th Std.

Choose the correct option :

(1) a, c (2) b

(3) d (4) All the above

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

19. भारताचे कोणते मुख्य न्यायाधीश होते ज्यांनी काही काळ प्रभारी राष्ट्रपती पदाची जबाबदारी

(1) एम.सी. छागला (2) एम. हिदायतुल्ला

(3) वाय. चंद्रचुड (4) यापैकी नाही

The Chief Justice of India who performed as the acting President for some time wa

(1) M.C. Chagla (2) M. Hidayatullah

(3) Y. Chandrachud (4) None of these

---

20. भारत सरकारने नियुक्त केलेल्या राज्यपुनर्रचना आयोगाचे अध्यक्ष कोण होते ?

(1) हृदयनाथ कुंझरू (2) के.एम. पणीकर

(3) फाझल अली (4) के.एम. मुन्शी

Who was the President of the States Reorganisation Commission appointed by the Government of India ?

(1) Hridaynath Kunzru (2) K.M. Panikkar

(3) Fazal Ali (4) K.M. Munshi

---

21. खालीलपैकी भारतीय रिर्झव बँकेंचे गव्हर्नर कोण नव्हते ?

(1) सी. रंगराजन (2) मनमोहन सिंग

(3) डॉ. डी. सुब्बाराव (4) नरेंद्र जाधव

Who was never ever the Governor of Reserve Bank of India ?

(1) C. Rangarajan (2) Manmohan Singh

(3) Dr. D. Subbarao (4) Narendra Jadhav

---

22. भारतीय राज्यघटनेची उद्देशपत्रिका प्रथमतः केंव्हा दुरुस्त करण्यात आली ?

(1) 1952 (2) 1966 (3) 1976 (4) 1986

When was the Preamble of the Constitution of India amended for the first time ?

(1) 1952 (2) 1966 (3) 1976 (4) 1986

---

23. पुढील राज्यांचा निर्मितीनुसार क्रम लावा ?

(1) झारखंड, उत्तराखंड, छत्तीसगढ़

(2) उत्तराखंड, झारखंड, छत्तीसगढ़

(3) छत्तीसगढ़, झारखंड, उत्तराखंड

(4) छत्तीसगढ़, उत्तराखंड, झारखंड

Arrange the following States in the chronological order in which they were created :

(1) Jharkhand, Uttarakhand, Chattisgarh

(2) Uttarakhand, Jharkhand, Chattisgarh

(3) Chattisgarh, Jharkhand, Uttarakhand

(4) Chattisgarh, Uttarakhand, Jharkhand

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

24. भारतीय संविधानाने नागरिकांना आर्थिक न्यायाची खात्री कशाद्वारे दिली ?
(1) उद्देशपत्रिका (2) मूलभूत अधिकार
(3) मूलभूत कर्तव्ये (4) राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे

The Constitution of India assures economic justice to the citizens through
(1) Preamble (2) Fundamental Rights
(3) Fundamental Duties (4) Directive Principles of State Policy

---

25. खालीलपैकी कोणत्या भारतीय राज्यघटनेच्या वैशिष्ट्यावरुन असे निदर्शनास येते की, वास्तविक कार्यकारी सत्ता पंतप्रधानाच्या नेतृत्वाखाली कार्य करणाऱ्या मंत्रीमंडळाच्या हातात आहे ?
(1) प्रतिनिधीक लोकशाही (2) अध्यक्षीय लोकशाही
(3) संसदीय लोकशाही (4) प्रत्यक्ष लोकशाही

Which among the following features of the Constitution of India is indicative of the fact that the real executive powers are vested in the Council of Ministers headed by the Prime Minister ?
(1) Representative Democracy (2) Presidential Democracy
(3) Parliamentary Democracy (4) Direct Democracy

---

26. भारतीय संविधानाच्या 19(1) व्या कलमात खालीलपैकी कोणत्या स्वातंत्र्याचा विशेषत्वाने समावेश ***नाही*** ?
(1) भाषण व अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य
(2) मुद्रण स्वातंत्र्य
(3) भारताच्या राज्यक्षेत्रात सर्वत्र मुक्तपणे संचार स्वातंत्र्य
(4) बिनाशस्त्र व शांततेने एकत्र जमण्याचे स्वातंत्र्य

Which of the following freedoms is ***not*** specifically mentioned in Article 19(1) of the Indian Constitution ?
(1) Freedom of speech and expression
(2) Freedom of the Press
(3) Freedom to move freely throughout the territory of India
(4) Freedom to assemble peacefully and without arms

---

27. खालीलपैकी कोणती संसदीय समिती ***नाही*** ?
(1) अंदाज समिती (2) सार्वजनिक हिशोब समिती
(3) कामकाज सल्लागार समिती (4) अनुदान समिती

Which of the following is ***not*** a Parliamentary Committee ?
(1) Estimates Committee (2) Public Accounts Committee
(3) Business Advisory Committee (4) Grants Committee

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

28. जनहितार्थ याचिकेचा उद्देश काय आहे ?

अ. सामाजिक न्याय प्रस्थापित करणे
ब. सर्वसामान्य जनतेला पाठिंबा देणे
क. व्यक्तीहित जोपासण्याचा प्रयत्न करणे
ड. सामाजिक समता प्रस्थापित करणे

खालीपैकी योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ, ड (2) फक्त ब (3) फक्त क (4) ब, क

What does the Public Interest Litigation aim at ?

a. To establish social justice
b. To support common people
c. To fulfil the personal interests
d. To establish social equality

Choose the correct option :

(1) a, d (2) Only b (3) Only c (4) b, c

29. आंतरराज्यीय नद्या व नद्या खोरे विवादांबाबत खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?

(1) संसद कायदा करुन आंतरराज्यीय नदी अथवा नदी खो-यामधील पाणी वापर, वाटप अथवा नियंत्रण याबाबत तरतूद करु शकते.
(2) संसद कायदा करुन अशा आंतरराज्यीय जलविवादाबाबत सर्वोच्च न्यायालयाचे अधिकार बंदीत करु शकत नाही.
(3) संसद कायद्याद्वारे उच्च न्यायालयाचे अथवा इतर कनिष्ठ न्यायालयाचे अधिकार क्षेत्रातून हा विषय वगळण्याची तरतुद करु शकते.
(4) महाराष्ट्र, कर्नाटक, आंध्रप्रदेश यामधील कृष्णा पाणीवाटप लवाद तंटा हा राज्य घटनेच्या कलम 262 च्या तरतुदीनुसार जाहीर करण्यात आला आहे.

Which of the following statements is ***not*** correct in respect of inter state river water disputes ?

(1) Parliament, by law, can provide for adjudication of any dispute or complaint with respect to use, distribution or control of any water in any inter state river or river valley.
(2) Parliament, by law, cannot restrict the jurisdiction of Supreme Court as regards inter state river or river valley water disputes.
(3) Parliament, by law, can prohibit High Court and other Lower Courts from exercising jurisdiction on such inter state water disputes.
(4) In Maharashtra, Karnataka and Andhra Pradesh, Krishna river water distribution award has been pronounced under the provisions of Article 262 of the Constitution of India.

30. भारताला स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतर मुंबई उच्च न्यायालयाचे प्रथम मुख्य न्यायमूर्ति कोण होते ?

(1) सर मॅथ्यु रिचर्ड सॉसे
(2) श्री मोहम्मदअली कुरीम छागला
(3) श्री हशमतराय खुबचंद चैनानी
(4) श्री सोहराब पेशोटन कोतवाल

Who was the first Chief Justice of Bombay High Court after independence of India ?

(1) Sir Mathew Richard Sausse
(2) Mr. Mahommedali Currim Chagla
(3) Mr. Hashmatrai Khubchand Chainani
(4) Mr. Sohrab Peshotan Kotval

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

31. खाली दिलेली भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्टये आणि त्यासमोर दिलेले स्रोत तपासून योग्य पर्याय निवडा :

अ. कॅबिनेट व्यवस्था — फ्रान्स
ब. मूलभूत हक्क — सोव्हिएत युनियन
क. उर्वरित अधिकार — ऑस्ट्रेलिया
ड. मार्गदर्शक तत्त्वे — जर्मनी

(1) अ आणि ब बरोबर, तर क आणि ड चूक आहेत
(2) अ, क, ड बरोबर, तर ब चूक आहे
(3) सगळे चूक आहेत
(4) क आणि ड बरोबर, तर अ आणि ब चूक आहेत

Choose the correct option after collating the features of the Indian Constitution and their sources mentioned against them.

a. Cabinet System — France
b. Fundamental Rights — USSR
c. Residuary Powers — Australia
d. Directive Principles of State Policy — Germany

(1) a and b are correct, c and d are incorrect
(2) a, c, d are correct, b is incorrect
(3) all are incorrect
(4) c and d are correct, a and b are incorrect

---

32. घटनेच्या कलम 16 संदर्भात खालील विधाने तपासा आणि उत्तराचा योग्य पर्याय निवडा :

अ. पोटकलम 4-A चा 77 व्या घटनादुरुस्तीद्वारे समावेश केला गेला.
ब. पोटकलम 4-A हे पदोन्नतीमधील आरक्षणासंदर्भात आहे.
क. पोटकलम 4-A हे अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती आणि इतर मागासवर्ग यांच्या हिताकरता, पदोन्नतीमधील आरक्षणासंदर्भात आहे.

(1) अ आणि ब बरोबर, तर क चूक आहे
(2) अ आणि क बरोबर, तर ब चूक आहे
(3) सर्व बरोबर आहेत
(4) अ बरोबर, तर ब आणि क चूक आहेत

Consider the following statements regarding Article 16 of the Constitution of India and choose the correct option :

a. Clause 4-A was inserted by the 77th Amendment.
b. Clause 4-A is about reservation in matters of promotion.
c. Clause 4-A is about reservation in promotion in favour of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes.

(1) a and b are correct, c is incorrect
(2) a and c are correct, b is incorrect
(3) all are correct
(4) a is correct, b and c are incorrect

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

33. घटनेमधे मूलभूत कर्तव्यांचा समावेश __________ च्या शिफारशीवरून करण्यात आला.

(1) वल्लभभाई पटेल समिती (2) कृपलानी समिती

(3) सरकारिया आयोग (4) स्वर्ण सिंग समिती

Fundamental Duties were inserted in the Constitution in accordance with the recommendations of

(1) Vallabhbhai Patel Committee (2) Kripalani Committee

(3) Sarkaria Commission (4) Swaran Singh Committee

---

34. संसद सदस्याच्या राजकीय पक्षाच्या, इतर राजकीय पक्षाशी विलिनीकरणासंदर्भात कोणते विधान बरोबर ***नाही*** ?

अ. सदर संसद सदस्य ज्या पक्षामधे विलिनीकरण झाले आहे, त्या पक्षाचा सदस्य बनतो.

ब. जर विलिनीकरण मान्य नसेल, तर सदर सदस्य अपात्र ठरतो.

क. निवडणूक आयोग संसदीय पक्षाची मान्यता रद्द करतो.

ड. संसदीय पक्षाच्या दोन तृतियांश सदस्यांनी जर विलिनीकरण मान्य केले, तरच ते घडते.

(1) अ आणि ब (2) फक्त क

(3) अ आणि ड (4) ब आणि क

Which statements are ***not*** true with regard to merger of a political party of a Member of Parliament with another political party ?

a. The MP becomes member of the other political party.

b. The MP is disqualified if he does not accept the merger.

c. The legislature party is derecognised by the Election Commission on the ground of defection.

d. Merger takes place only if two-thirds of the members of the legislature party concerned have agreed to such merger.

(1) a and b (2) Only c

(3) a and d (4) b and c

---

35. खालीलपैकी कोणती/त्या संस्था वैधानिक ***नाहीत*** ?

अ. राष्ट्रीय विकास परिषद ब. विद्यापीठ अनुदान आयोग

क. नियोजन आयोग ड. केंद्रीय दक्षता आयोग

(1) फक्त अ (2) अ आणि ब

(3) अ आणि क (4) ब आणि ड

Which among the following is/are ***not*** statutory body/bodies ?

a. National Development Council b. University Grants Commission

c. Planning Commission d. Central Vigilance Commission

(1) Only a (2) a and b

(3) a and c (4) b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

36. गॅट्स (GATS) करारानुसार उच्चशिक्षणाचा अंतर्भाव सेवा क्षेत्रात केल्यामुळे कोणते परिणाम संभवतात ?

अ. परदेशातील विद्यापीठांना देशातील उच्चशिक्षण क्षेत्रात प्रवेश मिळणार नाही.

ब. एक सदस्यराष्ट्राला दुसऱ्या सदस्य राष्ट्रामध्ये सेवेवर आधारित व्यवसाय, धंदा, संस्था सुरू करण्याची मुभा असेल.

क. भारतात आपल्या शाखा काढण्याचा अधिकार परदेशातील शिक्षण संस्था/विद्यापीठाला मिळू शकेल.

ड. या शिक्षण संस्थांवर भारत सरकारचे फारसे नियंत्रण असणार नाही.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) ब, क आणि ड

What are the effects of including higher education in service sector as per the GATS Agreement ?

a. No entry to foreign universities in the field of National Higher Education.

b. Scope to start service sector occupation, business, institution for the members in each others' countries.

c. The Foreign University/Educational Institutions will have an authority to start branches in India.

d. There will not be much control of Indian Government on these institutions.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) b, c and d

---

37. जागतिकीकरणाच्या प्रक्रियेत उच्च शिक्षणाच्या क्षेत्रात होणाऱ्या स्पर्धेत तग धरुन राहण्यासाठी देशी विद्यापीठांनी काय केले पाहिजे ?

अ. विद्यापीठ आणि महाविद्यालयांचे सबळीकरण करणे.

ब. विद्यापीठ आणि महाविद्यालयांनी आपली शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविणे.

क. विद्यापीठ आणि महाविद्यालयांना स्वायत्तता प्रदान करणे.

ड. विद्यापीठ आणि महाविद्यालयांचे खाजगीकरण करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

In the globalised scenario, what should Indian Universities do in the field of higher education to survive in the competition ?

a. Empowerment of universities and colleges.

b. To upgrade/scale up educational standards by the universities and colleges.

c. To confer autonomy upon the universities and colleges.

d. Privatization of universities and colleges.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

38. शिक्षण हा सेवाक्षेत्रातील अत्यंत महत्त्वाचा घटक असून सेवा क्षेत्रात शिक्षणाची भूमिका कोणती ?

अ. भांडवल, श्रम आणि संयोजन यामध्ये सकारात्मक, विकासाभिमुख बदल घडवून आणणे.

ब. सेवा क्षेत्रातील अन्य उत्पादक सेवांचा पुरवठा करण्यासाठी कुशल मनुष्यबळ निर्माण करणे.

क. अपारंपारिक उर्जास्त्रोताबाबत जनजागृती करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त
(2) अ आणि ब फक्त
(3) अ, ब आणि क
(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Education is an important component of the service sector. What is its role in this sector ?

a. To bring about positive and development oriented changes in capital, labour and co-ordination.

b. To make available skilled human resources for supplying other productive services in service sector.

c. To create awareness among the people regarding non-conventional power resources.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only
(2) a and b only
(3) a, b and c
(4) None of the above

---

39. उच्च शिक्षणावरील वाढता खर्च नियंत्रित करण्यासाठी शासनाने कोणते मार्ग अवलंबिले आहेत ?

अ. दूर शिक्षणपद्धतीचा स्वीकार व प्रसार.

ब. उच्च शिक्षण क्षेत्रात खाजगी प्रयत्नांना उत्तेजन.

क. उच्च शिक्षणावरील शासकीय खर्चाच्या कपातीचे धोरण.

ड. औपचारिक शिक्षणाला उत्तेजन.

खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ फक्त
(2) अ आणि ब फक्त
(3) अ, ब आणि क
(4) अ, ब आणि ड

What measures have been taken by the Government so as to control the rising expenditure on higher education ?

a. Acceptance and propagation of distance education system.

b. Encouragement to private efforts in higher education.

c. A policy to reduce State expenditure on higher education.

d. Encouragement to formal education.

Choose the correct option :

(1) a only
(2) a and b only
(3) a, b and c
(4) a, b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

40. शिक्षण क्षेत्राने देशासमोरील आव्हाने पेलण्यास शिक्षक प्रशिक्षणात गुणवत्ता व दर्जा सुधारण्यासाठी कोणते उपाय केले पाहिजेत ?

अ. समाजातील अधिक बुद्धिमान युवांना शैक्षणिक सेवाक्षेत्राकडे आकृष्ट करुन घेणे.

ब. प्रशिक्षणाचा दर्जा सुधारण्यासाठी कार्यप्रणाली विकसित करणे.

क. शिक्षक प्रशिक्षणासाठी सोईसुविधांची निर्मिती करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) वरील कोणताही पर्याय योग्य नाही

What remedies need to be undertaken to improve upon the quality and level of training of the teacher to face the challenges before the nation in the field of education ?

a. To attract talented youth from the society to education service sector.

b. To develop the methodology to improve the standard of training.

c. To create facilities for teachers' training.

Which of the above statements is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) None of the above

---

41. राष्ट्राच्या विकास प्रक्रियेत सेवाक्षेत्राचा वाटा मोलाचा असल्यामूळे सेवाक्षेत्राचा सुदृढ विस्तार आणि विकास करण्यासाठी कोणते उपाय सांगता येतील ?

अ. पायाभूत सामाजीक क्षेत्रातील गुंतवणूकीला प्राधान्य देणे.

ब. वित्तीय क्षेत्रात सुधारणा करणे.

क. राष्ट्रीय सेवाक्षेत्र धोरण निश्चिती व अंमलबजावणी करणे.

ड. कामगार कायदे लवचिक नसणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

Since there is a valuable share of service sector in the development process of the nation, what measures may be implemented for the healthy development and extension of the service sector ?

a. To give priority to investment in social infrastructure sector.

b. To improve the financial sector.

c. To formulate and implement the national service sector policy.

d. No flexibility in labour laws.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

42. बहुजन समाज पक्षाची स्थापना कोणत्या हेतूने करण्यात आली ?

अ. बहुजनांची राज्यसत्ता निर्माण करणे.

ब. मनूवादी आणि ब्राहमणवादी जाती व्यवस्थेचे निर्मूलन करणे.

क. भारतांच्या सांस्कृतिक वारसाचे जतन करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) वरील कोणताही पर्याय योग्य नाही

With what purpose was the Bahujan Samaj Party established ?

a. To create the rule of Bahujan.

b. To eradicate Manuwadi and Brahmanwadi caste system.

c. Protection of Indian cultural heritage.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) None of the above

---

43. भारतीय राज्यघटनेत 52वी घटनादुरुस्ती कोणत्या हेतूने करण्यात आली ?

अ. पक्षांतराला आळा घालणे

ब. मतदाराची वयोमर्यादा ठरविणे

क. निर्वाचन प्रक्रियेत बदल करणे

ड. निवडणूक आयोग बहुसदस्यीय करणे

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

What was the purpose of the 52nd Amendment to the Indian Constitution ?

a. To control defection

b. To decide age limit of the voters

c. To make changes in the election process

d. To make the Election Commission multi-membered

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

44. महाराष्ट्रातील दबावगट म्हणून शेतकरी संघटनेने शासनाच्या धोरण प्रक्रियेवर दबाव टाकून कोणते यश संपा केले ?

अ. प्रायोगिक तत्त्वावर पीक वीमा योजना लागू करण्यात आली.

ब. लक्ष्मीमुक्ती कार्यक्रमांतर्गत 10 लाख महिलांना शेतीवर मालकी हक्क मिळवून देण्यात आला.

क. शेतमालाला रास्त भाव मिळाला.

ड. लघुपाटबंधारे योजनांकडे लक्ष केंद्रित करण्यात येत आहे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त
(2) अ आणि ब फक्त
(3) अ, ब आणि क
(4) अ, ब आणि ड

What success has been achieved by the Shetkari Sanghatna as a pressure group of Maharashtra in influencing government policy process ?

a. Implementation of crop insurance scheme on experimental basis.

b. Agricultural Rights of 10 lac women were recognised under the Laxmimukti program.

c. Got reasonable price for the farm produce.

d. Attention provided to minor irrigation projects.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only
(2) a and b only
(3) a, b and c
(4) a, b and d

---

45. शासनाच्या धोरणप्रक्रियेला प्रभावित करण्यासाठी दबावगट कोणती साधने अवलंबितात ?

अ. प्रशासकीय अधिकाऱ्यांशी संपर्क साधने.

ब. प्रसार माध्यमांचा अवलंब करुन अनुकूल जनमत तयार करणे.

क. हितसंबंधाचे प्रगटीकरण करण्यासाठी मोर्चे, निदर्शने, आंदोलन इ. मार्गाचा अवलंब करणे.

ड. हितसंबंधाचे सुसुत्रीकरण करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त
(2) अ आणि ब फक्त
(3) अ, ब आणि क
(4) अ, ब आणि ड

What tools are adopted by the pressure groups to influence upon the government policy process ?

a. To establish contacts with the administrative officers at government level.

b. To create favourable public opinion by using media.

c. To use morcha, demonstration, strikes, etc. for articulation of interests.

d. Coordination of interests.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only
(2) a and b only
(3) a, b and c
(4) a, b and d

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

46. महाराष्ट्रातील कामगार चळवळींची पिछेहाट होण्याची कारणे कोणती ?

अ. कामगारांचे दारीद्रय

ब. कामगार संघटना मधील स्पर्धा

क. उद्योगपतींचे प्रतिकूल धोरण

ड. शासनाचे चळवळी वरील नियंत्रण

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

What are the reasons for the failure of the Kamgar movement of Maharashtra ?

a. Poverty of the labour

b. Competition among the labour organisations

c. Adverse policy of the industrialists

d. Control of government on the movement

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

---

47. भारतीय संविधानातील मूलभूत हक्काच्या संदर्भात कलम 19(2) अंतर्गत भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावर पुढीलपैकी कोणत्या मर्यादा टाकण्यात आल्या आहेत ?

अ. कोणाची बदनामी, निंदा करणे.

ब. न्यायालयाचा अवमान करणे.

क. राज्याची सुरक्षा धोक्यात आणणें.

ड. सभ्यता व नीतिमत्तेच्या मर्यादा भंग करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

What limitations have been put on the Right to Speech and Expression under Article 19(2) of the Fundamental Rights of the Indian Constitution ?

a. Defamatory and slanderous statements.

b. Contempt of court.

c. Endanger the security of the State.

d. To be impolite and to violate morality.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

48. लोकशाही शासनात धोरण निर्धारण प्रक्रियेवर प्रभाव टाकणारा एक घटक म्हणून प्रसार माध्यमांमध्ये वृतपत्रांची भुमिका कोणती ?

अ. लोकशिक्षण आणि लोकजागृति करणे.

ब. जनमत तयार करणे.

क. शासन आणि जनता यातील दुवा म्हणून कार्य करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) वरील कोणताही पर्याय योग्य नाही

What is the role of Press in media as a factor to influence policy determination process in the democratic government ?

a. Public education and people awareness.

b. To create public opinion.

c. To act as a mediator between government and public.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) None of the above

49. भारतासारख्या धर्मनिरपेक्ष लोकशाही शासनात जातीय दंगे, भाषिक संघर्ष, आणि धार्मिक तणाव अशा असाधारण परिस्थितीत आपले कर्त्तव्य बजावतांना वृतपत्रांनी कोणती भुमिका घ्यावी, कोणते मानदंड मानावेत ?

अ. वृतपत्रकारांनी लोक हिताकडे दुर्लक्ष करून वैयक्तिक स्वार्थासाठी वृतपत्राच्या शक्तीचा वापर करू नये.

ब. वृतपत्रातून द्यावयाचा मजकूर खरा आणि वस्तुस्थितीला धरुन असला पाहिजे. विपर्यास्त, वस्तुस्थितीला सोडून अतिशयोक्ती दाखवणारा मजकूर देण्याचे टाळले पाहिजे.

क. वृतपत्रे मुक्त नसावेत त्यावर सरकारचे नियंत्रण असावे.

ड. वृतपत्रांनी टिका करतांना न्यायाची भुमिका सोडू नये.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

What role should be performed by the Press and what standards should they follow in the secular democratic set-up in the existing precarious condition full of communal riots, language conflicts and religious disharmony ?

a. Press should not put self-greed above the public interest.

b. Published news should be real and based on facts and exaggerated, irrelevant information should be avoided.

c. Press should not be totally free and Government should have control thereon.

d. The Press should see that the criticism is justified.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

StudentBounty.com
www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

50. 28 जून 2002 रोजी निवडणूक आयोगाने काढलेला आदेश पुढीलपैकी कोणत्या बाबींशी संब

अ. उमेदवाराने निवडणूक अर्जासोबत प्रतिज्ञापत्र (शैक्षणिक पात्रता, गुन्हेगारी पार्श्वभुमी, संपतीच इ. बाबी.) निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याजवळ सादर करणे बंधनकारक आहे.

ब. उमेदवाराने जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे.

क. निवडणूकीत इलेक्ट्रॉनिक मतदान यंत्र (EVM) चा उपयोग करणे.

ड. मतदारांसाठी ओळखपत्र.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

What is the order dated 28 June 2002 issued by the Election Commission related with ?

a. It is obligatory on the part of the contestant to submit affidavit (regarding educational qualifications, status of income, criminal background, etc.) to the returning officer.

b. Candidate has to submit caste validity certificate.

c. Use of electronic voting machine in the election.

d. Voter identity card.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

---

51. भारतीय राज्यघटनेतील 61वी घटनादुरुस्ती कोणत्या बाबींशी संबंधीत आहे ?

अ. मतदाराची वयोमर्यादा 18 वर्ष करणे.

ब. उमेदवाराच्या पात्रतेसंबंधी.

क. निवडणूक आयुक्तांची संख्या.

ड. निवडणूकीतील गुन्हेगारी प्रवृत्तीला आळा घालणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

What is the 61st Constitutional Amendment about ?

a. To allow anyone above 18 years of age to vote.

b. About the qualifications of a candidate.

c. To decide number of election commissioners.

d. To restrict criminals from entering the election process.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

52. बहुसदस्यीय निर्वाचन आयोगाची निर्मिती या हेतूने करण्यात आली.

अ. निवडणूक विषयक एखाद्या बाबींसंबंधी आयुक्तांमध्ये मतभिन्नता असल्यास निर्णय बहुमताने घेता यावा.

ब. निवडणूका मुक्त आणि न्याय वातावरणात संचालित व्हाव्या.

क. निर्वाचन आयोगावर शासनाचे नियंत्रण असावे.

ड. निवडणुकीतील गैरप्रकाराला आळा घातला जावा.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

Multi-member Election Commission has been created with the object of

a. In case of difference of opinion the matter be decided by majority.

b. To conduct free and fair elections.

c. So as to have control on the Election Commission.

d. To check malpractices in the elections.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

---

53. एस.एन. बालच्या मतानुसार मतदाराचे वर्तन निर्धारित करणारा पुढीलपैकी घटक कोणता ?

अ. उमेदवाराचा व्यक्तिगत प्रभाव

ब. धर्म

क. पक्षनिष्ठा

ड. आर्थिक स्थिति

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

What factor decides the behaviour of a voter according to S.N. Ball ?

a. Personal influence of the candidate

b. Religion

c. Party loyalty

d. Economic conditions

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

54. भारतातील निर्वाचन आयोगाने निवडणूक प्रक्रियेत बदल घडवत असतांना इलेक्ट्रानिक मतदान य
वापर या हेतूने केला :

अ. निवडणुकीतील बोगस मतदान करण्याची प्रवृत्ति टाळण्यासाठी.

ब. जलद निवडणूक घेता याव्यात.

क. निवडणूक प्रक्रिया सुलभ व्हावी.

ड. निवडणूक प्रक्रियेत शासनाचा अधिकार राहावा.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

Use of Electronic Voting Machines (EVMs) has been started by the Election Commission of India with the following purpose :

a. To avoid the tendency of bogus voting.

b. To conduct elections expeditiously.

c. The simplify the election process.

d. To have the control of Government in election process.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

---

55. मुलींच्या शिक्षणाला चालना देण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने कोणती योजना सुरू केली आहे ?

(1) अहिल्याबाई होळकर योजना (2) सावित्रीबाई फुले दत्तकपालक योजना

(3) देवदासी पुनर्वसन योजना (4) जीजामाता महिला आधार योजना

Which of the programmes has been introduced by the Maharashtra Government for promoting girls' education ?

(1) Ahilyabai Holkar Yojana (2) Savitribai Phule Dattak-Palak Yojana

(3) Devdasi Punarvasan Yojana (4) Jijamata Mahila Adhar Yojana

---

56. खालीलपैकी कोणत्या मार्गदर्शक तत्त्वाचे मूलभूत अधिकारात रूपांतर झाले आहे ?

(1) काम करण्याचा अधिकार (2) माहितीचा अधिकार

(3) चांगल्या पर्यावरणाचा अधिकार (4) शिक्षणाचा अधिकार

Which Directive Principle has been transformed into a Fundamental Right ?

(1) Right to work (2) Right to information

(3) Right to healthy environment (4) Right to education

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

57. खालीलपैकी कोणती राज्ये सध्या नक्षलवादाच्या प्रबळ प्रभावा खाली आहेत ?

(1) आसाम, प. बंगाल आणि मध्य प्रदेश
(2) आंध्र प्रदेश, मध्य प्रदेश आणि छत्तीसगढ
(3) आंध्र प्रदेश, महाराष्ट्र आणि गुजरात
(4) मध्य प्रदेश, छत्तीसगढ आणि गुजरात

Which of the following States are currently under strong influence of the Naxalites ?

(1) Assam, West Bengal and Madhya Pradesh
(2) Andhra Pradesh, Madhya Pradesh and Chhattisgarh
(3) Andhra Pradesh, Maharashtra and Gujarat
(4) Madhya Pradesh, Chhattisgarh and Gujarat

---

58. खालीलपैकी कोणत्या लोकसभा निवडणूकां काँग्रेस वर्चस्वाचा ऱ्हास दर्शवितात ?

(1) 1989, 1991 आणि 2004
(2) 1977, 1980 आणि 1984
(3) 1967, 1977 आणि 2004
(4) 1967, 1977 आणि 1989

Which of the following Lok Sabha elections show the decline of the Congress dominance ?

(1) 1989, 1991 and 2004
(2) 1977, 1980 and 1984
(3) 1967, 1977 and 2004
(4) 1967, 1977 and 1989

---

59. 1935 च्या भारत सरकार कायद्यात कशाची तरतुद होती ?

(1) प्रौढ मताधिकार (2) साम्राज्यांतर्गत शासनाधिकार
(3) सापेक्ष स्वायत्तता (4) प्रांतिक स्वायत्तता

The Government of India Act of 1935 provided for

(1) Adult Franchise (2) Dominion Status
(3) Relative Autonomy (4) Provincial Autonomy

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

60. प्रशासकीय अधिकारी व लोकनियुक्त पदाधिकारी यांच्यातील समन्वयाबाबत ''अधिकाऱ्यांनी पदाधिकाऱ्यांनी नाही म्हणायला शिकले पाहिजे'' हे प्रसिद्ध उद्‌गार कोणाचे आहेत ?

(1) वसंत दादा पाटील (2) यशवंतराव चव्हाण

(3) शरद पवार (4) वसंतराव नाईक

Who stated "Officers should learn to say YES and non-officials should learn to say NO" to describe a need of coordination between the administrative officers and elected representative ?

(1) Vasant Dada Patil (2) Yashwantrao Chavan

(3) Sharad Pawar (4) Vasantrao Naik

---

61. भारतीय घटनेच्या विहित तरतुदीनुसार महाराष्ट्राच्या मंत्री परिषदेत मंत्री, राज्यमंत्री, उपमंत्री यांची कमाल संख्या मर्यादा तुर्त किती आहे ?

(1) 45 (2) 40

(3) 43 (4) 44

What is the maximum strength of the Ministers, State Ministers and Deputy Ministers, the State of Maharashtra may have presently, in accordance with the provisions specified under the Constitution of India ?

(1) 45 (2) 40

(3) 43 (4) 44

---

62. महाराष्ट्राचे पहिले मुख्यमंत्री श्री यशवंतराय चव्हाण यांनी कोणती खाती केंद्रीय मंत्री म्हणून सांभाळली होती ?

(1) वित्त, कृषि, संरक्षण

(2) गृह, ग्रामविकास, नियोजन

(3) परराष्ट्र व्यवहार, गृह, वित्त

(4) संरक्षण, उद्योग, विधि व न्याय

Which portfolios did Shri Yashwantrao Chavan, the first Chief Minister of Maharashtra handle as a Cabinet Minister at the Centre ?

(1) Finance, Agriculture, Defence

(2) Home, Rural Development, Planning

(3) External Affairs, Home, Finance

(4) Defence, Industry, Law and Judiciary

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

63. शिक्षक मतदार संघातून विधानपरिषदेवर निवडून द्यावयाच्या आमदाराबाबत कोणते विधान ***चुकीचे*** आहे ?

(1) प्राथमिक शाळेच्या शिक्षकांना मतदानाचा अधिकार नाही.

(2) पात्र शिक्षकांना मतदार यादीत अंतर्भूत होण्याकरिता किमान तीन वर्षे अध्यापनाचा अनुभव आवश्यक असतो.

(3) निवडणुकीस उमेदवार म्हणून उभे राहण्यासाठी मतदार यादीत उमेदवाराचे नाव असणे आवश्यक आहे.

(4) ही निवडणुक शिक्षक नसणारा पण लढू शकतो.

Which of the following statements is ***not*** correct as regards to the election from the teacher constituency to the Legislative Council ?

(1) Primary teachers do not have the right to vote in the election.

(2) Eligible teachers to be enrolled as voters should have atleast 3 years teaching experience.

(3) The name of the contesting candidate must be in the voter list.

(4) Non teacher can contest this election.

---

64. कोणत्या सरकारच्या कालखंडात 'एक उद्योग एक संघटना' असे घोषवाक्य बनविले गेले ?

(1) काँग्रेस सरकार

(2) जनता दल सरकार

(3) राष्ट्रवादी काँग्रेस सरकार

(4) जनता पक्ष सरकार

During which regime was the slogan 'One Industry, One Union' coined ?

(1) Congress Government

(2) Janata Dal Government

(3) Nationalist Congress Government

(4) Janata Party Government

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

65. शिक्षकांच्या व्यावसायीकरणावर कोणत्या समितीने भर दिला ?

(1) कोठारी समिती (2) बोंगीरवार समिती
(3) चट्टोपाध्याय समिती (4) बळवंतराय मेहता समिती

Which Committee laid stress on vocationalization of education ?

(1) Kothari Committee (2) Bongirwar Committee
(3) Chattopadhyaya Committee (4) Balwantrai Mehta Committee

---

66. उच्चशिक्षण अद्ययावत होण्यासाठी तसेच व्यावसायीक विकास साधण्यासाठी अधिव्याख्यात्यांना कोणते कार्य हाती घेणे आवश्यक आहे ?

(1) वाचन (2) मनन चिंतन
(3) सेमिनार, परिषदा, चर्चासत्रे (4) संशोधन कार्य

What activities need to be undertaken by the teaching class to update Higher Education and also to achieve professional development ?

(1) Reading (2) Thinking and contemplation
(3) Seminars, conferences, symposia (4) Research work

---

67. कोणत्या मुख्य निर्वाचन आयुक्ताच्या काळात निर्वाचन आयोग आणि सर्वोच्च न्यायालय यांनी एकत्रितपणे लोकशाहीच्या दृष्टीने गरज असलेली कायदेशीर चौकटी बळकट करण्याचा प्रयत्न केला ?

(1) मनोहर सिंग गिल (2) टी.एन. शेषन
(3) जे.एम. लिंगदोह (4) जी.व्ही. कृष्णमूर्ती

During whose tenure as the Chief Election Commissioner did the Election Commission of India and the Supreme Court endeavour to strengthen the legal framework in the interest of democracy ?

(1) Manohar Singh Gill (2) T.N. Seshan
(3) J.M. Lyngdoh (4) G.V. Krishnamurthy

---

68. ब्रिटीश काळात स्वतंत्र निर्वाचन आयोगाची तरतुद कोणत्या सुधारणा कायद्यात होती ?

(1) 1892 — इंडियन कौन्सील ॲक्ट
(2) 1919 — मॉन्टेग्यु-चेम्सफोर्ड सुधारणा कायदा
(3) 1909 — मोर्ले-मिंटो सुधारणा कायदा
(4) 1935 — भारत प्रशासन कायदा

Which of the following statutes provided for the independent Election Commission under the British period/regime ?

(1) 1892 — Indian Councils Act
(2) 1919 — Montague-Chelmsford Improvement Act
(3) 1909 — Morley-Minto Improvement Act
(4) 1935 — Indian Administration Act

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

69. भारतीय संविधानातील अनुसूचित जाति व अनुसूचित जमाती यांच्या विकासासाठी खालीलपैकी कोण घटनात्मक तरतूदी करण्यात आल्या आहेत ?

अ. लोकसभा आणि विधानसभेत राखीव जागेची तरतूद.

ब. राज्यातील सार्वजनिक क्षेत्रातील नोकऱ्यांमध्ये राखीव जागेची तरतूद.

क. अनुसूचित जाति आणि अनुसूचित जमाती करिता विशेष आयोगांची राष्ट्रपतिद्वारे नेमणूक करण्याची तरतूद.

ड. गृह निर्माण योजनेची तरतूद.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

What constitutional provisions out of the following are provided in the Indian Constitution for the development of Scheduled Castes and Scheduled Tribes ?

a. Reservation of seats in the House of People and Legislative Assemblies.

b. Reservation in the Government services.

c. Constitution of a Scheduled Castes and Scheduled Tribes Commission by the President of India.

d. A scheme for construction of houses for them.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

---

70. उच्च शिक्षणातील शैक्षणिक स्वायत्ततेचा प्रश्न हा पुढील बाबींशी निगडीत आहे :

अ. खाजगी शिक्षण संस्थांना पूर्णपणे मोकळीक देणे.

ब. प्राध्यापकांची शैक्षणिक पात्रता व नियतकार्य आणि दायित्व यांचे स्वरूप ठरविण्याचे स्वातंत्र्य.

क. प्रवेश परीक्षा संबंधीचे नियम व निकष निश्चित करण्याचे स्वातंत्र.

ड. शासनाने उच्च शिक्षणाचे फक्त नियमन व सनियंत्रण करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

The autonomy in higher education is related with the following issues :

a. To give complete freedom to private educational institutions.

b. Freedom to decide educational qualifications, duties and responsibilities of lecturers.

c. Freedom of deciding rules and criteria for entrance examinations.

d. Government to only regulate and monitor the higher education.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a, b and c (4) a, b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

StudentBounty.com
www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

71. महाराष्ट्रातील नागरी व ग्रामीण स्थानिक संस्थाच्या निवडणूका खालीलपैकी कोणाकडून घेतल्या

(1) भारतीय निवडणूक आयोग (2) राज्यशासन

(3) राज्य निवडणूक आयोग (4) स्थानिक निवडणूक आयोग

Who conducts the elections of the urban and rural local bodies in Maharashtra ?

(1) Election Commission of India (2) State Government

(3) State Election Commission (4) Local Election Commission

---

72. महानगरपालिका, नगरपालिका आणि नगरपंचायत क्षेत्र निर्मितीबाबतचा अधिकार खालीलपैकी कोणास आहे ?

(1) केंद्र सरकार (2) राज्य सरकार

(3) विभागीय आयुक्त (4) जिल्हाधिकारी

Who has the authority to constitute an area into a Municipal Corporation, Municipal Council and Nagar Panchayat ?

(1) Central Government (2) State Government

(3) Divisional Commissioner (4) District Collector

---

73. स्वर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेची ही उद्दीष्टये आहेत.

अ. ग्रामीण भागातील गरीबांना स्थीर व कायमस्वरूपी उत्पन्न मिळवून देणे.

ब. दारिद्रयरेषेखालील कुटूंबाची उन्नती करणे.

क. गरीब जनतेच्या क्षमतेवर आधारित छोटे उद्योग स्थापन करणे.

ड. स्वयं रोजगारांना प्रशिक्षण देणे.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

(1) अ आणि ब फक्त (2) अ, ब आणि क

(3) अ, ब आणि ड (4) अ, ब, क आणि ड

What are the objectives of Swarnjayanti Gram Swarojgar Yojana ?

a. To provide stable and permanent income to the rural poor.

b. To uplift the families living below the poverty line.

c. To establish small-scale industries as per the capabilities of the poor.

d. To impart training for self-employment.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a and b only (2) a, b and c

(3) a, b and d (4) a, b, c and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

74. छावणी मंडळाबाबत कोणते(ती) विधान(ने) सत्य आहेत.

अ. नागरी प्रशासनातील छावणी मंडळ ही व्यवस्था ब्रिटिश परंपरेचा वारसा (देणगी) आहे.

ब. संरक्षण मंत्रालयाने पारित केलेल्या ठरावाची ती एक रचना आहे.

क. संरक्षण मंत्रालयाचे त्यावर प्रत्यक्ष नियंत्रण असते.

ड. त्यात केवळ निवडून आलेल्या सदस्यांचा समावेश असतो.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

(1) अ आणि ब फक्त (2) अ आणि क फक्त

(3) ब आणि क फक्त (4) अ, ब आणि क

The correct statements about Cantonment Board are

a. Cantonment Board system of municipal/urban administration is a British legacy.

b. They are set up under a resolution passed by the Ministry of Defence.

c. The Ministry of Defence exercises direct administrative control over them.

d. It consists of elected members only.

Which of the statements given above are correct ?

(1) a and b only (2) a and c only

(3) b and c only (4) a, b and c

---

75. खालील कोणते विधान ***असत्य*** आहे ?

(1) जिल्हा परिषदच्या वर्षातून 4 बैठका होतात.

(2) ग्राम सभेच्या ही वर्षातून 4 बैठका होतात.

(3) ग्राम पंचायतची बैठक प्रत्येक महीन्यात होते.

(4) वरील कोणताही पर्याय योग्य नाही.

Which of the following statements is ***incorrect*** ?

(1) Zilla Parishad meets 4 times a year.

(2) Gram Sabha also meets 4 times a year.

(3) Gram Panchayat meets every month.

(4) None of the above options is correct.

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

76. "राज्यपाल हे संविधानाचे औचित्यपूर्वक रखवालदार असून ते एका शृंखलेसमान आहेत ज्या केंद्राबरोबर जोडून भारताच्या एकात्मतेचे उद्दिष्ट प्राप्त करतात" हे विधान कोणाचे ?

(1) बी.जी. खेर (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

(3) एम.व्ही. पायली (4) के.एम. मुन्शी

Who stated "The Governor is the watchdog of the constitutional propriety and the link which binds the State to the Centre thus securing the unity of India" ?

(1) B.G. Kher (2) Dr. Babasaheb Ambedkar

(3) M.V. Payli (4) K.M. Munshi

---

77. मुंबईच्या नगरपालाचा (शेरीफ) कालावधी किती ?

(1) 1 वर्ष (2) 2 वर्षे

(3) 2 वर्षे 6 महिने (4) 5 वर्षे

What is the tenure of the Sheriff of Mumbai ?

(1) 1 year (2) 2 years

(3) 2 years and 6 months (4) 5 years

---

78. मुंबई विधान परिषदेची स्थापना कोणत्या कायद्या अंतर्गत झाली ?

(1) 1909 कायदा (2) 1919 कायदा

(3) 1924 कायदा (4) 1935 कायदा

Under which Act was the Mumbai Legislative Council constituted ?

(1) 1909 Act (2) 1919 Act

(3) 1924 Act (4) 1935 Act

---

79. पंचायत राज व्यवस्थेला घटनात्मकदर्जा खालीलपैकी कोणत्या घटनादुरुस्तीने मिळाला ?

(1) 42वी घटनादुरुस्ती (2) 47वी घटनादुरुस्ती

(3) 73वी घटनादुरुस्ती (4) 74वी घटनादुरुस्ती

Under which Constitutional Amendment was Panchayati Raj given constitutional status ?

(1) 42nd Amendment (2) 47th Amendment

(3) 73rd Amendment (4) 74th Amendment

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

80. नागरी स्थानिक स्वशासनातील महापौर परिषद प्रकार पुढीलपैकी कोणत्या राज्यात सुरू करण्यात आला ?

(1) महाराष्ट्र (2) पश्चिम बंगाल

(3) कर्नाटक (4) तामिळनाडू

The Mayor-in-Council form of urban local government was introduced in

(1) Maharashtra (2) West Bengal

(3) Karnataka (4) Tamil Nadu

---

81. भारतातील पहिली महानगरपालिका कोणती ?

(1) मुंबई (2) कलकत्ता (3) मद्रास (4) दिल्ली

Which was the first Municipal Corporation in India ?

(1) Mumbai (2) Calcutta (3) Madras (4) Delhi

---

82. खालीलपैकी कोणता विभाग कांही अटी घालून महाराष्ट्र राज्यात सामील झाला ?

(1) मराठवाडा (2) कोंकण

(3) विदर्भ (4) पश्चिम महाराष्ट्र

Which of the following regions conditionally merged with the State of Maharashtra ?

(1) Marathwada (2) Konkan

(3) Vidarbha (4) West Maharashtra

---

83. यशवंतराय चव्हाण यांच्यानंतर महाराष्ट्र राज्याचे मुख्यमंत्री कोण होते ?

(1) मोरारजी देसाई (2) वसंतराव नाईक

(3) मारोतराव कन्नमवार (4) शंकरराव चव्हाण

Who was the Chief Minister of Maharashtra just after Yashwantrao Chavan ?

(1) Morarji Desai (2) Vasantrao Naik

(3) Marotrao Kannamwar (4) Shankarrao Chavan

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

84. महाराष्ट्राच्या रचनेनतर इ.स. 1960 या वर्षी महाराष्ट्र राज्य विधानसभेचे अध्यक्ष कोण होते ?

(1) श्री ग. मावळणकर (2) श्री त्र्यं.शि. भारदे

(3) श्री स.ल. सिलम (4) श्री शे.कृ. वानखेडे

Who was the Chairman of Maharashtra Legislative Assembly in the year 1960 after the constitution of the State ?

(1) Shri G. Mavalankar (2) Shri T.S. Bharade

(3) Shri S.L. Silam (4) Shri S.K. Wankhede

---

85. महाराष्ट्र विधिमंडळ सुवर्णमहोत्सवी वर्ष कोणते ?

(1) 1980 (2) 1985 (3) 1988 (4) 1990

Which of the following years is the Golden Jubilee year of the Legislature of Maharashtra ?

(1) 1980 (2) 1985 (3) 1988 (4) 1990

---

86. भारतातील भाषावार प्रांतरचनेच्या प्रक्रियेत खालीलपैकी कोणत्या भागाचा अधिक पुढाकार होता ?

(1) मराठवाडा (2) महाराष्ट्र

(3) आंध्र प्रदेश (4) कर्नाटक

Which of the following regions initiated the process of Linguistic Re-organisation in India ?

(1) Marathwada (2) Maharashtra

(3) Andhra Pradesh (4) Karnataka

---

87. महाराष्ट्र स्थापनेचा सुवर्ण महोत्सव कोणत्या वर्षी साजरा करण्यात आला ?

(1) 2000 (2) 2005 (3) 2010 (4) 2011

In which year was the Golden Jubilee of the establishment of Maharashtra celebrated ?

(1) 2000 (2) 2005 (3) 2010 (4) 2011

---

88. खालीलपैकी कोणती यंत्रणा 73 व्या किंवा 74 व्या घटना दुरुस्तीची निर्मिती ***नाही*** ?

(1) राज्य निवडणुक आयोग (2) राज्य वित्त आयोग

(3) राज्य नियोजन मंडळ (4) जिल्हा नियोजन समिती

Which of the following institutions is ***not*** a creation under 73rd or 74th Constitutional amendment ?

(1) State Election Commission (2) State Finance Commission

(3) State Planning Board (4) District Planning Committee

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

89. खालीलपैकी कोणते विधान ***चुकीचे*** आहे ?

(1) ग्रामपंचायत गठणाची तरतूद भारतीय राज्य घटनेत 73 व्या घटनेदुरुस्तीपूर्वी सुद्धा होती.

(2) महाराष्ट्रात ग्रामपंचायती आणि जिल्हा परिषदा/पंचायत समित्या विषयक दोन स्वतंत्र कायदे अस्तित्वात आहेत.

(3) अनुसूचित क्षेत्रातील ग्रामपंचायतीकरिता भारतीय राज्य घटनेत व महाराष्ट्रातील संबंधित ग्रामपंचायत कायद्यात काही विशेष तरतुदी आहेत.

(4) भारतीय राज्य घटनेत महिलांकरिता स्थानिक स्वराज्य संस्थेमध्ये जास्तीत जास्त 50 टक्के जागा राखीव ठेवण्याची विशेष तरतुद आहे.

Which of the following statements is ***not*** correct ?

(1) The Indian Constitution provided for village panchayat constitution even before the 73rd Constitutional amendment.

(2) There exist two separate statutes for the Gram Panchayats and Zilla Parishads/Panchayat Samitis in Maharashtra.

(3) There are a few special provisions for village panchayat in schedule areas under Indian Constitution and the relevant panchayat statutes in Maharashtra.

(4) There is a provision in the Constitution of India to reserve maximum of 50% seats for women in Local Self Governing Institutions.

---

90. भारतीय राज्य घटनेच्या कलम 12 नुसार "राज्य" या संज्ञेत खालीलपैकी कोणती संस्था/यंत्रणा अंतर्भूत होत ***नाही*** ?

(1) विधानसभा (2) विधान परिषद

(3) उच्च न्यायालय (4) जिल्हा परिषद

Which of the following institutions/authority is ***not*** included in the concept of "State" under Article 12 of Indian Constitution ?

(1) Legislative Assembly (2) Legislative Council

(3) High Court (4) Zilla Parishad

---

91. राज्यात सर्वात शेवटी जाहीर करण्यात आलेली महानगरपालिका कोणती ?

(1) वसई – विरार (2) चंद्रपुर

(3) लातुर (4) धुळे

Which is the latest Municipal Corporation notified in the State ?

(1) Vasai – Virar (2) Chandrapur

(3) Latur (4) Dhule

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

92. राज्याच्या विधानपरिषदेबाबत खालीलपैकी कोणते विधान ***चुकीचे*** आहे ?

(1) संसद कायद्याद्वारे विधानपरिषद गठित करु शकते.

(2) यासाठी राज्याच्या विधानसभेने सभागृहाच्या एकूण सदस्यांच्या बहुमताने प्रथम ठराव पारित लागतो.

(3) विधानसभेतील उपस्थित व मतदान करणा-या सभासदांच्या 2/3 हून कमी नाही इतक्या बहुमताने ठराव पारित करावा लागतो.

(4) विधानपरिषदेची स्थापना भारतीय राज्य घटनेच्या कलम 169(3) अन्वये संवैधानिक सुधारणा असल्याचे गृहित धरली जाते.

Which of the following statements is ***incorrect*** regarding Legislative Council of the State ?

(1) Parliament, by law, can constitute a Legislative Council.

(2) For this, State Legislative Assembly has to first pass a resolution by a simple majority of its total strength.

(3) State Legislative Assembly has to pass the resolution by 2/3 majority of the members seated and voting at the time.

(4) Constitution of Legislative Council is deemed to be a constitutional amendment under Article 169(3) of the Indian Constitution.

---

93. राज्यपालांकडे एखाद्या विषयाबाबत अध्यादेश काढण्याचा प्रस्ताव सादर करण्यासाठी खालीलपैकी कुणाच्या शिफारशीची/ठरावाची गरज असते ?

(1) राज्य मंत्रीमंडळ (2) विधान परिषद

(3) विधानसभा अध्यक्ष (4) मुख्यमंत्री

Whose recommendation/resolution is necessary for submitting a proposal to the Governor for promulgation of an ordinance ?

(1) State Cabinet (2) Legislative Council

(3) Chairperson of Legislative Assembly (4) Chief Minister

---

94. खालीलपैकी कोणते विधान राज्य अंदाजपत्रकातील भारीत खर्चाबाबत ***चुकीचे*** आहे ?

(1) विधानसभा अध्यक्ष आणि उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश यांचा पगार व भत्त्याचा खर्च भारीत खर्च आहे.

(2) राज्य विधि मंडळ कायदा करुन भारतीय राज्य घटनेत नमुद विशिष्ट बाबीशिवाय इतर खर्च भारीत म्हणून जाहीर करु शकते.

(3) भारीत खर्च विधानसभेत मतास टाकता येत नाही.

(4) भारीत खर्चाबाबत विधानमंडळात चर्चा करता येत नाही.

Which of the following statements is ***not*** correct regarding charged expenditure in the State Budget ?

(1) The expenditure towards pay and allowances of the State Legislative Chairperson and Judges of the High Court is charged expenditure.

(2) State Legislature can, by law, declare any other expenditure not specifically mentioned in the Constitution of India, as a charged expenditure.

(3) Charged expenditure cannot be put to vote in Legislative Assembly.

(4) Any discussion on charged expenditure is prohibited in the State Assembly.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

95. राज्य पुनर्रचनेसंबंधी फाजल-अली आयोगाने केलेल्या प्रमुख शिफारशी

अ. विदर्भाचे स्वतंत्र राज्य निर्माण करावे.

ब. मुंबईसह संयूक्त महाराष्ट्र बनवता येणार नाही.

क. गुजरात, मराठवाडा व महाराष्ट्र यांचे द्वैभाषिक राज्य करावे.

ड. मुंबईला स्वतंत्र ठेवण्यात यावे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) अ आणि क फक्त (4) अ, ब, क आणि ड

The main recommendations of the Fazal Ali Commission with respect to the States re-organization were

a. Separate state for Vidarbha.

b. Mumbai cannot be included in united Maharashtra.

c. Declare the state of Gujarat, Marathwada and Maharashtra as bilingual states.

d. Mumbai be kept separate.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) a and c only (4) a, b, c and d

---

96. राज्यपाल वटहुकूम कोणत्या परिस्थितित पारित करू शकतात ?

अ. जेव्हा एखाद्या कायद्याची परिस्थितिवश निकड निर्माण झाली असेल, परंतू ती पूर्ण करण्यासाठी राज्यविधिमंडळाचे अधिवेशन सुरू नसते.

ब. राज्यविधिमंडळाचे अधिवेशन सुरू असेल तरी एखाद्या कायद्याची परिस्थीतीवश निकड निर्माण झाली असेल तर ती पूर्ण करण्याकरिता.

क. जेव्हा त्यांना आवश्यक वाटते.

ड. जेव्हा भारताचे राष्ट्रपती तसे करण्याचे निर्देश देतात.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) ब फक्त (4) क आणि ड फक्त

Under which situation can a Governor promulgate an ordinance ?

a. When the State Legislature is not in session, in order to meet an emergency requiring immediate action.

b. Even when the State Legislature is in the session, in order to meet emergency requiring immediate action.

c. Whenever he so desires.

d. When the President of India directs him to do so.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) a and b only

(3) b only (4) c and d only

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

97. खालीलपैकी कोण राज्यपाल आणि मंत्रिपरिषद यांच्यातील दुवा म्हणून भूमिका बजावतात ?

(1) राज्यपाल (2) मुख्यमंत्री

(3) मुख्य सचिव (4) राज्य सरकार

Who acts as a bridge between the Governor and the Council of Ministers ?

(1) Governor (2) Chief Minister

(3) Chief Secretary (4) State Government

---

98. कोणत्या कालखंडात जिल्हयाला 'सरकार' म्हटले जात असे ?

(1) मौर्य कालखंड (2) गुप्त कालखंड

(3) मोगल कालखंड (4) सलतनत कालखंड

In which era was district called 'Sarkar' ?

(1) Mauryan era (2) Gupta era

(3) Mughal era (4) Sultanate era

---

99. महाराष्ट्र राज्यातील नगरपरिषदांचा कारभार कोणत्या अधिनियमान्वये चालविला जातो ?

(1) महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती आणि औद्योगिक नागरी अधिनियम 1965

(2) मुंबई शहर नगरपालिका अधिनियम 1922

(3) मुंबई जिल्हा नगरपालिका अधिनियम 1901

(4) महाराष्ट्र नगरपालिका अधिनियम 1960

As per which Act do the Municipal Councils in Maharashtra State function ?

(1) The Maharashtra Municipal Council, Nagar Panchayat and Industrial Township Act 1965

(2) The Bombay City Municipalities Act 1922

(3) The Bombay District Municipalities Act 1901

(4) Maharashtra Municipalities Act 1960

---

100. सहा लाखापेक्षा जास्त व बारा लाखापर्यंत लोकसंख्या असलेल्या शहराच्या महानगरपालिका सदस्यांची संख्या किती असावी ?

(1) किमान 55 व अधिकतम 85 (2) किमान 85 व अधिकतम 115

(3) किमान 115 व अधिकतम 145 (4) किमान 145 व अधिकतम 221

State the number of Municipal Corporation members prescribed for a town having a population more than six lakh and less than twelve lakh.

(1) Minimum 55 and maximum 85 (2) Minimum 85 and maximum 115

(3) Minimum 115 and maximum 145 (4) Minimum 145 and maximum 221

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

101. संघ लोकसेवा आयोग राष्ट्रपतीला पुढील बाबीवर सल्ला देतो :

अ. नागरी सेवा आणि पदांच्या भरती पद्धती संदर्भातील बाबी.

ब. भारत सरकारच्या अधीन काम करणाऱ्या अधिकाऱ्यांच्या अनुशासना बाबत ची प्रकरणे.

क. एका वर्षापेषा अधिक कालावधिच्या तात्पुरत्या स्वरूपात करण्यात आलेल्या नेमणुका व त्यासंबंधी ची नियमितता.

ड. सनदी सेवा आणि पदांवरील नेमणुकांसाठी अनुकरावयाच्या तत्त्वां संबंधी.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

(1) अ आणि ब फक्त (2) ब आणि क फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब, क आणि ड

The UPSC advises the President of India on :

a. All the matters relating to the methods of recruitment to civil services.

b. All disciplinary matters relating to the officers serving under the Government of India.

c. Matters of temporary appointments for period exceeding one year and on regularization of appointments.

d. The principles to be followed in appointment to the civil services and posts.

Which of the statements given above are correct ?

(1) a and b only (2) b and c only

(3) a, b and c (4) a, b, c and d

---

102. एखाद्या नविन अखिल भारतीय सेवेची निर्मिती संसद केंव्हा करु शकते ?

अ. लोकसभेने उपस्थित असणाऱ्या आणि मतदान करणाऱ्या 2/3 सदस्यांच्या पाठिंब्याच्या ठरावा द्वारे ती सेवा आवश्यक आहे असे घोषित केल्यास.

ब. राज्यसभेने उपस्थित असणाऱ्या आणि मतदान करणाऱ्या 2/3 सदस्यांच्या पाठिंब्याच्या ठरावा द्वारे ती सेवा राष्ट्रहीतास आवश्यक आहे असे घोषित केल्यास.

क. किमान निम्म्या घटकराज्यांच्या विधानमंडळांच्या ठरावा द्वारे केंद्र सरकारला विनंती केल्यास.

ड. राष्ट्रपतीने ती सेवा राष्ट्रीय एकता व अखंडता या साठी आवश्यक आहे असे घोषित केल्यास.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) ब आणि क फक्त

(3) ब फक्त (4) अ, ब आणि ड

When does the Parliament declare a new All India Service ?

a. When the House of People declares it essential for the nation by a resolution supported by not less than 2/3 of the members present and voting.

b. When the Council of States declares it essential for the nation by a resolution supported by not less than 2/3 of the members present and voting.

c. A minimum half of the State Legislatures request the Central Government by making a resolution.

d. If the President of India declares it necessary for the national unity and integrity.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) b and c only

(3) b only (4) a, b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

103. खालील पैकी कोणती तरतुद संघ लोकसेवा आयोगाच्या स्वायत्त कार्यपद्धतीशी संबंधीत ***नाही***

अ. संघ लोकसेवा आयोगाच्या अध्यक्षासह सर्व सदस्यांची नियुक्ती भारताच्या राष्ट्रपती कडून कालावधीसाठी केली जाते.

ब. आयोगाच्या सदस्याला नेमणूक झाल्यानंतर सहजा-सहजी त्या पदावरुन दूर करता येत नाही.

क. संघ लोकसेवा आयोगाचे अध्यक्ष पद सोडून, इतर सदस्यांना भविष्यात शासकीय सेवां मध्ये सेवा करता येते.

ड. आयोगाचा सर्व खर्च, सदस्यांच्या वेतना सह, भारताच्या संचित निधिवर प्रभारित केला आहे.

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ फक्त (2) अ आणि क फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) अ, ब आणि ड

Which of the following provisions are ***not*** concerned with independent working of UPSC ?

a. All the members including its Chairman will be appointed by the President of India for a fixed term.

b. No member after appointment can be removed easily.

c. The members of the Commission are allowed to take further Government employment except for the Chairman of UPSC.

d. The entire expenses of the Commission including salaries of the members are charged to the Consolidated Fund of India.

Select the correct option :

(1) a only (2) a and c only

(3) a, b and c (4) a, b and d

---

104. इ.स. 1959 मध्ये कोणत्या संस्थाचे विलीनीकरण करुन राष्ट्रीय प्रशासन प्रबोधनी (ॲकॅडमी), मसूरी ची स्थापना करण्यात आली ?

अ. आय.ए.एस. प्रशिक्षण विद्यालय, दिल्ली ब. भारतीय लोकप्रशासन संस्था, दिल्ली

क. आय.ए.एस. स्टाफ कॉलेज, शिमला ड. सचिवालयीन प्रशिक्षण संस्था, दिल्ली

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ आणि ब (2) ब आणि क (3) क आणि ड (4) अ आणि क

In 1959, the National Academy of Administration, Mussoorie, was established with the merging of which institutes ?

a. IAS Training School, Delhi b. Indian Institute of Public Administration, Delhi

c. IAS Staff College, Shimla d. Secretarial Training School, Delhi

Select the correct option :

(1) a and b (2) b and c (3) c and d (4) a and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

105. खालीलपैकी कोणते सार्वजनिक व्ययावर नियंत्रण ठेवण्याचे साधन ***नाही*** ?

अ. संसद ब. वित्तमंत्रालय

क. भारताचा नियंत्रक आणि महालेखा परीक्षक ड. नियोजन आयोग

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) ड फक्त (2) अ आणि ब फक्त

(3) क आणि ड फक्त (4) अ, ब आणि ड

Which of the following are ***not*** the devices of control over the public expenditure ?

a. Parliament b. The Finance Ministry

c. The CAG d. The Planning Commission

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) d only (2) a and b only

(3) c and d only (4) a, b and d

---

106. भारताचे नियंत्रक व महालेखा परीक्षक खालीलपैकी कोणती कर्तव्ये पार पाडतात ?

अ. भारताच्या संचित निधीत येणाऱ्या व निधितून खर्च होणाऱ्या सर्व लेख्यांचे परीक्षण.

ब. शासनाकडून अर्थसहाय्य प्राप्त संस्थांचे लेखापरीक्षण.

क. राज्याच्या लेखांकनाचे संकलन करणे.

ड. शासकीय कंपन्या आणि वैधानिक मंडळांच्या लेख्यांचे लेखापरीक्षण.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) ड फक्त

(3) अ आणि क फक्त (4) अ, ब, क आणि ड

Which duties are performed by the Comptroller and Auditor General of India ?

a. He audits all receipts into and expenditure from the Consolidated Fund of India.

b. He audits the accounts of institutions financed by the Government.

c. He compiles the accounts of the State.

d. He audits the accounts of Government Companies and Statutory Corporations.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) d only

(3) a and c only (4) a, b, c and d

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

107. अंदाज समितीचे सदस्य असतात

अ. दोन्ही सभागृहातून समान प्रमाणात.

ब. सभागृहातील सदस्य संख्येच्या प्रमाणात.

क. केवळ संसदेच्या कनिष्ठ सभागृहातून.

ड. 15 सदस्य लोकसभेतून आणि 7 सदस्य राज्यसभेतून.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) ब फक्त (2) अ फक्त

(3) ब आणि ड फक्त (4) क फक्त

The members of the Estimates Committee are

a. From both the Houses in equal proportion.

b. In proportion to the strength of both the Houses.

c. Only from the Lower House of the Parliament.

d. 15 members from the Lok Sabha and 7 members from the Rajya Sabha.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) b only (2) a only

(3) b and d only (4) c only

---

108. विनियोजन विधेयक कशासाठी मांडले जाते ?

अ. संचित निधितून सरकारला पैसा काढण्याचा अधिकार प्राप्त करण्यासाठी.

ब. विविध कर गोळा करण्याचा अधिकार प्राप्त करण्यासाठी.

क. विविध करांची निश्चिती करण्यासाठी.

ड. सामान्य विधेयकाला मंजूरी मिळण्यासाठी विनियोजन विधेयक मांडले जाते.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ फक्त (2) ब फक्त

(3) क आणि ड (4) अ, ब, क आणि ड

The Appropriation Bill is presented

a. To get the powers for withdrawing money from the Consolidated Fund of India.

b. To get the powers to collect different taxes.

c. To decide upon various taxes.

d. So as to pass an ordinary Bill.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a only (2) b only

(3) c and d only (4) a, b, c and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

109. भारतात सार्वजनिक उपक्रम समितीची स्थापना कोणत्या कार्यपूर्ती करिता करण्यात आली आहे ?

अ. सार्वजनिक उपक्रमांचे अहवाल व लेख्यांची तपासणी करणे.

ब. नियंत्रक व महालेखा परीक्षकाने सार्वजनिक उपक्रमांवरील सादर केलेल्या अहवालांची तपासणी.

क. सार्वजनिक उपक्रमांची स्वायत्तता व कार्यक्षमता या संदर्भात तपासणी.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ आणि ब फक्त (2) क फक्त

(3) अ, ब आणि क (4) वरीलपैकी एकही पर्याय योग्य नाही

What is the Committee on Public Undertakings set up for ?

a. To examine the reports and accounts of the enumerated Public Undertakings.

b. To examine the reports, if any, of the CAG on the Public Undertakings.

c. To examine the autonomy and efficiency of the Public Undertakings.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) a and b only (2) c only

(3) a, b and c (4) None of the above options is correct

---

110. खालीलपैकी कोणत्या सेवांचा समावेश अखिल भारतीय सेवेत होतो ?

अ. भारतीय प्रशासकीय सेवा ब. भारतीय पोलिस सेवा

क. भारतीय विदेश सेवा ड. भारतीय वन सेवा

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ आणि ब फक्त (2) अ, ब आणि क फक्त

(3) अ, ब आणि ड फक्त (4) अ, ब, क आणि ड

Which among the following are included in the All India Services ?

a. Indian Administrative Service b. Indian Police Service

c. Indian Foreign Service d. Indian Forest Service

Select the correct option :

(1) a and b only (2) a, b and c only

(3) a, b and d only (4) a, b, c and d

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

111. 'नरोन्हा प्रारूप' काय शिफारस करते ?

(1) सनदी सेवेतील पदोन्नती पद्धती (2) आय.ए.एस. प्रशिक्षणातील सुधारणा
(3) सनदी सेवेतील आरक्षण (4) इ-प्रशासनाची वृद्धी

What does 'Naronha Model' recommend ?

(1) Promotion method in civil services (2) Improvement in IAS training
(3) Reservation in civil services (4) Enhancing E-administration

---

112. खालीलपैकी कोण संयुक्त लोकसेवा आयोगाची स्थापना करू शकते ?

(1) भारतीय संसद (2) संघ लोकसेवा आयोग
(3) भारताचे राष्ट्रपती (4) मानव संसाधन मंत्रालय

Who among the following can form Joint Public Service Commission ?

(1) Parliament of India (2) Union Public Service Commission
(3) President of India (4) Human Resources Ministry

---

113. कोणते नियतकालिक 'यशदा' प्रकाशित करते ?

अ. यशमंथन ब. अश्वत्था क. योजना ड. लोक राज्य

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ आणि ब फक्त (2) क आणि ड फक्त
(3) अ, ब आणि ड फक्त (4) अ आणि ड फक्त

Which periodicals are published by 'Yashada' ?

a. Yashmanthan b. Ashwattha c. Yojana d. Lok Rajya

Choose the correct option :

(1) a and b only (2) c and d only
(3) a, b and d only (4) a and d only

---

114. भारतीय संसदेतील स्थायी समितीची महत्त्वाची कार्ये कोणती ?

अ. शासकीय कार्याचे निःपक्षपाती परीक्षण
ब. कामगिरीचे मुल्यमापन व देखरेख
क. राज्यशासनाच्या कार्यांचे मुल्यमापन
ड. पुरवणी अंदाजाचे परीक्षण

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ, ब आणि क फक्त (2) अ, ब आणि ड फक्त
(3) अ, क आणि ड फक्त (4) ब, क आणि ड फक्त

The major functions of the standing committee in the Indian Parliament are

a. A non-partisan examination of functioning of government.
b. Monitoring and evaluation of performance.
c. Evaluation of the functions of State Government.
d. Examination of supplementary budget estimates

Choose the correct option :

(1) a, b and c only (2) a, b and d only
(3) a, c and d only (4) b, c and d only

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

115. भारताचे नियंत्रक व महालेखापाल यांच्या केंद्रीय लेखापरीक्षणात यांचा समावेश होतो :

अ. व्हाऊचरचे (प्रमाणक) परीक्षण

ब. लेखांकनाचे परीक्षण

क. निवासी लेखापरीक्षण कार्यालयांकडून तपासणी

ड. तपासणीच्या नोंदी देणे

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ आणि ब फक्त

(2) क आणि ड फक्त

(3) अ, ब आणि क फक्त

(4) अ, ब आणि ड फक्त

Central audit by Comptroller and Auditor General of India, involves :

a. Examination of vouchers

b. Examination of accounts

c. Inspection by the resident audit offices

d. Issuing of inspection reports

Select the correct option :

(1) a and b only

(2) c and d only

(3) a, b and c only

(4) a, b and d only

---

116. ब्रिटिश काळात केंद्रीय वित्त विभागाची सामान्य कार्या व्यतिरिक्त कोणती विशेष जबाबदारी होती ?

(1) महसुल उभारणी

(2) सामान्य वित्तीय नियमांची आखणी व स्पष्टीकरण

(3) निधी वाटप

(4) अर्थसंकल्प तयार करणे

Which was a special responsibility of the Central Finance Department beyond the common functions in the British era ?

(1) Raising revenues

(2) The framing and interpretation of the general financial rules

(3) Disbursement of funds

(4) Formulation of the budget

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

117. 'यशदा' ची स्थापना खालीलपैकी कोणत्या वर्षी झाली ?

(1) 1963 (2) 1983 (3) 1990 (4) 1995

In which of the following years did the 'Yashada' come into existence ?

(1) 1963 (2) 1983 (3) 1990 (4) 1995

---

118. लोकलेखा समितीवर शासनाचे किती प्रतिनिधी नेमलेले असतात ?

(1) एक (2) दोन (3) तीन (4) एकही नाही

How many members of the Government are appointed on the Public Accounts Committee (PAC) ?

(1) One (2) Two (3) Three (4) Nobody

---

119. लोक लेखा समितीचे (PAC) सदस्य खालीलपैकी कोणत्या मतदान पद्धतीने निवडले जातात ?

(1) एकल मतदान पद्धतीने

(2) एकल संक्रमणीय मतदान पद्धतीने

(3) त्यांची निवडणूक होत नाही, नेमणूक केली जाते

(4) वरीलपैकी काहीही नाही

The members of the Public Accounts Committee (PAC) are elected by which voting system

(1) Single-voting system

(2) Single-transferable-voting system

(3) They are not elected, they are appointed

(4) None of the above

---

120. चाणक्य कर प्रशासनाची तुलना कशाशी करतो ?

(1) चिमणीने घरटे बांधणे (2) गाईपासून दुध मिळविणे

(3) मधमाशांनी फुलामधील मध गोळा करणे (4) सर्व अंडी एका टोपलीत ठेवणे

Chanakya has compared tax administration to

(1) nest created by sparrow (2) milking of a cow

(3) bee gathering honey from flowers (4) putting all the eggs into a basket

---

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

121. कोणत्या कायद्याच्या तरतूदी संपूर्ण भारतात तसेच भारतबाहेर निवास करणाऱ्या सरकारी कर्मचाऱ्यांना आणि भारतीय नागरिकांना लागू आहेत ?

(1) भारतीय शासकीय गुपितांचा कायदा, 1923

(2) माहितीचा अधिकार कायदा, 2005

(3) भारतीय पुराव्यांचा कायदा, 1872

(4) मानवी अधिकार संरक्षण कायदा, 1993

Which legislation is extended to the whole of India and also applies to government servants and citizens of India residing outside India ?

(1) Indian Official Secrets Act, 1923

(2) Right to Information Act, 2005

(3) The Indian Evidence Act, 1872

(4) The Protection of Human Rights Act, 1993

---

122. खालीलपैकी ***असत्य*** विधान कोणते ?

(1) 'पर्यावरण संरक्षण कायदा 1986' हा पर्यावरणासाठी सर्वसमावेशक असे छत्रच आहे.

(2) 'वायू कायदा आणि जल कायदा (प्रदुषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण)' हे पर्यावरण संरक्षण कायद्यातील 1986 तरतुदींप्रमाणे अस्तित्त्वात आले.

(3) 'वन्य-जीवन संरक्षण कायदा' हा विशिष्ट बाबी हाताळणारा विशेष कायदा आहे.

(4) 'पर्यावरण संरक्षण कायदा' हा स्टॉकहोम परिषदेमधे घेण्यात आलेल्या निर्णयांच्या अंमलबाजावणीसाठी अस्तित्त्वात आला.

Which of the following statements is ***untrue*** ?

(1) 'Environment Protection Act 1986' is designed to act as umbrella legislation on the environment.

(2) 'Air/Water (Prevention and Control of Pollution) Acts' were passed under the provisions of Environment Protection Act 1986.

(3) 'Wildlife Protection Act' is a special statute passed to handle specific issues.

(4) 'Environment Protection Act' was passed to implement the decisions of the Stockholm Conference.

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

123. माहिती अधिकाराच्या कायद्यांतर्गत 2005 अर्जदारास असलेल्या अधिकारांविषयी काही विधा[illegible]. त्यातील बरोबर विधाने कोणती ?

अ. अर्जदाराला विचारलेली कोणतीही आणि सर्व प्रकारची माहिती मिळविण्याचा अधिकार आहे.

ब. जेव्हा अशी माहिती एखाद्याच्या जीविताशी अथवा स्वातंत्र्याशी संबंधित असेल तेव्हा जन अधिका[illegible] अर्ज मिळाल्यापासून 24 तासात ती माहिती मिळविण्याचा हक्क अर्जदारास आहे.

क. जर योग्य वेळेत माहिती मिळाली नाही तर अर्जदार कोर्टात दावा लावून नुकसानभरपाई मिळवू शकतो.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) फक्त अ बरोबर
(2) अ आणि ब बरोबर
(3) फक्त ब बरोबर
(4) सर्व विधाने चूक आहेत

Following are the statements regarding provisions relating to rights of the applicant under Right to Information Act 2005 :

a. Applicant has right to receive each and every information he asks for.

b. When such information is related to life or liberty of any person then the applicant has right to receive the information within 24 hours from receipt of such application by public authority.

c. If information is not received from the concerned authority within a reasonable time, applicant can file a suit in the court of law and recover compensation for the loss.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a is true
(2) a and b are true
(3) Only b is true
(4) All the statements are untrue

---

124. 'अ' ने एकतर्फी प्रेमातून 'ब' ला सतत मोठ्या प्रमाणात "I Love u" असे इतके ई-मेल पाठवले जेणेकरून 'ब' चा ई-मेल अकाऊंट नष्ट झाला. 'अ' ने गुन्हा केला काय ? असल्यास शिक्षा काय ? (सायबर विषयक कायद्यांतर्गत)

खालील पर्यायातून उत्तर निवडा :

(1) 'अ' ने काहीच गुन्हा केला नाही.
(2) 'अ' ने गुन्हा केला परंतु प्रेमापोटी केलेले कृत्य असल्याने शिक्षा नाही.
(3) 'अ' ने गुन्हा केला शिक्षा 3 वर्षेपर्यंत कारावास, आणि/किंवा ₹ 5 लाखापर्यंत दंड.
(4) 'अ' ने गुन्हा केला परंतु त्रास देण्याचा उद्देश नसल्याने कारावास नाही दंड फक्त ₹ 1000.

'A', a one sided lover has sent large number of e-mails, "I Love u" continuously to 'B' by which 'B's e-mail account crashed. What offence has 'A' committed under cyber laws and state the punishment therefor ?

Select the correct option :

(1) A has not committed any offence.
(2) A has committed an offence but as it is out of love, hence no punishment.
(3) A has committed an offence, punishment is imprisonment upto 3 years and/or fine upto ₹ 5 lakhs.
(4) A has committed an offence, but as there was no intention to cause trouble, no punishment of imprisonment but only a fine of ₹ 1000.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

125. अनुसूचित जाति व अनुसूचित जमाती अत्याचार प्रतिबंध अधिनियम 1989 या कायद्याचे पुढीलपैकी कोणते उद्देश आहेत किंवा ***नाहीत*** ?

अ. दुर्बल घटकांवर इतर समाजाकडून होणारे अत्याचार रोखणे.

ब. भारतातील अनुसूचित जाति-जमातींचे पुनर्वसन करणे.

क. अनुसूचित जाति जमातीना कायदेविषयक मदत करणे.

खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ हा उद्देश नाही

(2) वरील सर्वच उद्देश आहेत

(3) वरीलपैकी कोणतेच उद्देश नाहीत

(4) ब आणि क उद्देश नाहीत

Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act 1989 was passed with certain objects. Which of the following are, or are not the objects of this Act ?

a. To prevent the violence against weaker sections of the society, committed by the rest of the society.

b. To rehabilitate the SCs and STs.

c. To provide legal aid to SCs and STs.

Choose the correct option :

(1) a is not the object

(2) All the above mentioned are the objects

(3) None of the above are the objects of the said Act

(4) b and c are not the objects

---

126. अनुसूचित जाति व अनुसूचित जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) अधिनियमा अंतर्गतघडलेल्या गुन्हयाचा तपास ____________ ह्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या पोलिस अधिकाऱ्यानेच करावा.

(1) पोलिस महासंचालक (2) पोलिस अधीक्षक

(3) पोलिस उप अधीक्षक (4) संचालक प्रॉसिक्युशन

An offence committed under the SC and ST (Prevention of Atrocities) Act is required to be investigated by a Police Officer not below the rank of

(1) Director General of Police (2) Superintendent of Police

(3) Deputy Superintendent of Police (4) Director of Prosecution

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

127. भारताच्या लाचलुचपत प्रतिबंध कायद्या अंतर्गत दिलेल्या व्याख्येनुसार खालीलपैकी कोण "लोकसेव

(1) भारतीय दंडविधान कलम एस. 21 प्रमाणे विहित केलेले लोकसेवक

(2) सहकारी सोसायटीचे सभासद

(3) विद्यापीठातील प्रोफेसर

(4) निवडणूक काळात नेमलेले निवडणूक अधिकारी

According to the "Prevention of Corruption Act", which of the following entities are ***not*** included in the definition of "Public Servant" given under the Act ?

(1) The persons mentioned as public servants under S 21 of the Indian Penal Code

(2) Members of a Co-operative Society

(3) University Professors

(4) Election Officer appointed as such during the election period

---

128. राज्य मानव अधिकार आयोगाचे अध्यक्षपदी पुढीलपैकी कोण असू शकतात ?

(1) जे सर्वोच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश होते (2) जे सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश होते

(3) जे उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश होते (4) जे उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश होते

The Chairman of the State Human Rights Commission has to be one who has worked as

(1) Chief Justice of the Supreme Court (2) Judge of the Supreme Court

(3) Chief Justice of the High Court (4) Judge of the High Court

---

129. भारतीय संविधानाच्या कोणत्या भागात "कायद्याचे राज्य" या तत्त्वाचा समावेश केला आहे ?

अ. संविधानाची प्रस्तावना

ब. भाग III – मूलभूत हक्क

क. भाग IV-A – मूलभूत कर्त्तव्ये

खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ आणि ब फक्त (2) अ, ब आणि क

(3) ब आणि क फक्त (4) वरीलपैकी कोणताही नाही

In which part of the Indian Constitution, the doctrine, "Rule of Law" is incorporated ?

a. The Preamble

b. Part III – Fundamental Rights

c. Part IV-A – Fundamental Duties

Choose the correct option :

(1) a and b only (2) a, b and c

(3) b and c only (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

130. खालील विधाने वाचा :

अ. परीक्षेत कॉपी करताना धरलेल्या विद्यार्थ्याला त्याची बाजू मांडण्याची संधी न देता परीक्षा देण्यापासून वंचित केले.

ब. त्याला बाजू मांडण्याची संधी दिली, पण त्याने ती घेतली नाही.

क. 'क्ष' ला कायदेविषयक मदत (वकील) पुरवली नाही कारण "तत्त्व" किंवा "कायदा" या संदर्भात काहीच क्लिष्टता नव्हती. (क्लिष्ट प्रश्न नव्हते)

ड. निवड समितीतील एक सभासद स्वतः उमेदवार होता.

वरीलपैकी कोणत्या प्रकरणी नैसर्गिक न्याय तत्त्व पाळले गेले ?

योग्य पर्याय निवडा :

(1) ब आणि क मधे पाळले गेले अ आणि ड मधे नाही

(2) अ, ब, क मधे पाळले गेले ड मधे नाही

(3) कोणत्याच प्रकरणी नैसर्गिक न्यायतत्त्वे पाळली गेली नाहीत

(4) अ शिवाय इतर सर्व प्रकरणी पाळली गेली

Read the following statements :

a. A student who was charged with copying at an examination was debarred without giving him a reasonable opportunity of being heard.

b. Reasonable opportunity was given to him but he did not avail of it.

c. Legal assistance was not offered to Mr. X because there was no complicated question of "law" or "fact" involved.

d. One member of the selection committee himself was a candidate.

In which of the cases were the principles of natural justice followed ?

Select the correct option :

(1) In b and c followed, in a and d not followed

(2) Followed in a, b and c, not in d

(3) Not followed in any of the above mentioned cases

(4) Were followed in all the cases except a

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

131. खालीलपैकी सत्य विधाने कोणती ?

अ. ग्राहक संरक्षण कायद्यांतर्गत तोंडी किंवा लेखी तक्रार करता येते.

ब. A ने काही वस्तू पुनर्विक्रीसाठी विकत घेतल्या. A ग्राहक आहे.

क. श्री क्ष ज्यांचे वय 64 वर्षे आहे त्यांची जिल्हा मंचाचे सदस्य म्हणून नेमणूक झाली श्री क्ष 1 वर्षाने निवृत्त होतील.

ड. सरकारी इस्पितळात मोफत उपचार घेणारी व्यक्ति ग्राहक (या कायद्याखाली) नाही.

योग्य पर्याय निवडा :

(1) फक्त ड सत्य (2) अ आणि ड सत्य

(3) क आणि ड सत्य (4) कोणतेही विधान सत्य नाही

Which of the following statements are true ?

a. Complaint under Consumer Protection Act may be oral or written.

b. A buys goods for resale. A is a consumer.

c. Mr. X, aged 64 years, is appointed as a member of the District Forum, he will retire after one year.

d. Person taking free medical treatment in Government Hospital is not a consumer (under the Act).

Choose the correct option :

(1) Only d is true (2) a and d are true

(3) c and d are true (4) No statement is true

---

132. माहिती तंत्रज्ञान अधिनियमांतर्गत उर्वरीत शास्तीची शिक्षा ही खालीलप्रमाणे आहे.

(1) ₹ 25 हजार (2) ₹ 50 हजार (3) ₹ 1 लाख (4) ₹ 5 लाख

The residuary penalty provided under the Information Technology Act is

(1) ₹ 25 thousand (2) ₹ 50 thousand (3) ₹ 1 lakh (4) ₹ 5 lakh

---

133. प्रशासनिक न्यायाधिकरण ____________ नुसार अस्तित्वात येतात.

(1) विभाग (2) प्रशासन (3) कायदा (4) न्यायपालिका

Administrative Tribunal is the creation of ___________ .

(1) Department (2) Administration (3) Statute (4) Judiciary

---

134. विभाग प्रमुखाच्या परवानगीशिवाय खालीलपैकी कोणत्या मुद्द्यावर राज्यातील कार्यालयीन अप्रकाशित नोंदीवर आधारित पुरावा देता येणार ***नाही.***

(1) विभागीय धोरण (2) सार्वजनिक धोरण

(3) अधिकारीय धोरण (4) वरीलपैकी काहीही नाही

On which of the following grounds the evidence derived from unpublished official records of State ***cannot*** be given, except with the permission of the head of the department ?

(1) Departmental Policy (2) Public Policy

(3) Officers Policy (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

StudentBounty.com

135. सायबर दहशतवाद ह्या गुन्हयाकरिता माहिती तंत्रज्ञान कायदयामध्ये कोणत्या शिक्षेची तरतूद केली आहे ?

(1) तीन वर्षांचा कारावास

(2) सात वर्षापर्यंत कारावास

(3) असा कारावास जो आजन्म कारावासापर्यंतचा असूशकतो

(4) वरीलपैकी काहीही नाही

What punishment is prescribed in the Information Technology Act for the offence of Cyber terrorism ?

(1) Imprisonment for three years

(2) Imprisonment for a term which may extend to seven years

(3) Imprisonment which may extend to imprisonment for life

(4) None of the above

---

136. मानवी हक्कांसंबंधी असलेल्या पुढील विधानांपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

अ. सामाजिक आणि सांस्कृतिक हक्क फक्त देशाच्या नागरिकांनाच उपलब्ध असतात.

ब. राजकीय हक्कांच्या स्वरूपात असलेले मानवी हक्क देशाच्या नागरिकाना तसेच परदेशी व्यक्तिंना सुद्धा उपलब्ध असतात.

क. गुन्हेगार सुद्धा मानवी हक्क उपभोगू शकतात.

ड. प्रदुषण मुक्त परिसर असण्याचा हक्क हा सुद्धा मानवी हक्कच आहे.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ आणि ब फक्त सत्य (2) अ, ब आणि क सत्य

(3) क आणि ड फक्त सत्य (4) सर्व विधाने सत्य

Which of the following statements related to human rights are true ?

a. Social and cultural rights are available only to the citizens of the state.

b. Human rights in the nature of political rights are available both to the citizens and foreigners.

c. Human rights can also be enjoyed by criminals.

d. Right to have pollution free environment is also a human right.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a and b are true (2) a, b and c are true

(3) Only c and d are true (4) All are true

---

137. राष्ट्रीय आयोगाने दिलेल्या आदेशाविरुद्ध ग्राहक संरक्षण कायद्यांतर्गत कोणाकडे अपिल करता येईल ?

(1) तक्रारदार रहात असलेल्या राज्याच्या उच्च न्यायालयात

(2) भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयात

(3) राष्ट्रीय आयोगाचा आदेश अंतिम असल्याने पुढे अपील करण्याची तरतूद नाही

(4) मध्यवर्ती ग्राहक संरक्षण परिषद

Where can the appeal be filed against the order passed by the National Commission under the Consumer Protection Act ?

(1) High Court of the State where complainant resides

(2) Supreme Court of India

(3) No provision for appeal as the National Commission's order is final

(4) Central Consumer Protection Council

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

138. "कळ जोडी" म्हणजे काय ?

(1) डिजीटल स्वाक्षरी तयार करण्याकरिता उपयोगी असलेली "कळ जोडी" ची कळ

(2) वैयक्तिक कळ व त्याच्याशी गणितीय संबंध असलेली सार्वजनिक कळ

(3) डिजीटल स्वाक्षरीची सत्यता पडताळण्याकरिता उपयोगी असलेली "कळ जोडी" ची कळ

(4) वरीलपैकी काहीही नाही

What is "Key Pair" ?

(1) Key of a "key pair" used to create digital signature

(2) A private key and its mathematically related public key

(3) The key of a "key pair" used to verify a digital signature

(4) None of the above

---

139. पुढे माहिती तंत्रज्ञान कायद्यासंदर्भात काही विधाने दिली आहेत ?

अ. हा कायदा संपूर्ण भारतात तसेच गुन्हा घडल्यास भारताबाहेरही लागू आहे.

ब. गुन्हयांसाठी कारावासाची शिक्षा क्वचितच असून मुख्यत्वे करून दंडाचीच शिक्षा आहे.

क. पोलीस अधिकारी फक्त संशयावरून वॉरंट शिवाय अटक करू शकतात.

ड. उप-अधीक्षकाच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेले पोलीस अधिकारी व केंद्र सरकारने नेमलेले अधिकारी, फक्त गुन्हेगाराला अटक करू शकतात.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) अ आणि क फक्त सत्य आहे (2) ब आणि ड फक्त सत्य आहे

(3) सर्व विधाने असत्य आहेत (4) सर्व विधाने सत्य आहेत

Some statements are given related to the Information Technology Act.

a. This Act applies to the whole of India and also outside India if an offence is committed outside.

b. Punishment of imprisonment is rarely given, mainly fine is imposed on the accused.

c. Police officers have power to arrest without warrant only on the basis of doubt.

d. Only the police officers not below the rank of DYSP or officer appointed by Central Government has power to arrest.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a and c are true (2) Only b and d are true

(3) All statements are untrue (4) All statements are true

---

140. भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायद्यानुसार कार्यरत विशेष न्यायाधिशांच्या न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयाविरुद्ध कोणत्या न्यायालयात अपील दाखल करता येते ?

(1) सर्वोच्च न्यायालय (2) उच्च न्यायालय

(3) जिल्हा न्यायालय (4) सत्र न्यायालय

In which Court may an appeal be filed against the order of the Court of Special Judge as per the provisions of Prevention of Corruption Act ?

(1) Supreme Court (2) High Court

(3) District Court (4) Sessions Court

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

141. अनुसूचित जाति/जमाती अत्याचारास प्रतिबंध कायद्यांतर्गत योजण्यात येणारे प्रतिबंधात्मक उपाय खालीलपैकी कोणते आहेत ?

अ. एखाद्या भागात गुन्हे घडण्याची शक्यता असेल तर तो भाग "अत्याचार संवेदनाक्षम" असे जाहीर करणे.

ब. गुन्हे घडविण्याची शक्यता असणाऱ्या संशयितांना तडीपार करणे.

क. गुन्हा केलेल्या आरोपींची स्थावर/जंगम संपत्ती सरकारजमा करणे.

ड. वरचेवर अपराध घडत असतील अशा गावाला सामुदायिक दंड करणे.

योग्य पर्याय निवडा :

(1) अ आणि ब फक्त
(2) अ, ब, क, ड सर्व प्रतिबंधात्मक उपाय आहेत
(3) क आणि ड फक्त
(4) अ, क आणि ड फक्त

Under the provisions of the SCs and STs (Prevention of Atrocities) Act, certain preventive measures are provided. Which of these from the following are such preventive measures ?

a. When there is a reason to believe that in a particular area acts of atrocities may take place then declare such area as atrocity sensitive area.

b. To pass an externment order against the persons who are likely to commit such offences.

c. To forfeit the movable/immovable property of the accused.

d. To impose collective fine upon the village where acts of atrocities are taking place frequently.

Select the correct option :

(1) a and b only
(2) All a, b, c, d are preventive measures
(3) c and d only
(4) a, c and d only

---

142. अनुसूचित जाति व अनुसूचित जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) नियम 1995 बाबत योग्य विधान निवडा.

I. नियमांमध्ये राज्य पातळीवर दक्षता आणि देखरेख समिती गठित करण्याची तरतूद आहे.

II. नियमांमध्ये जिल्हा पातळीवर दक्षता आणि देखरेख समिती गठित करण्याची सुद्धा तरतूद आहे.

(1) फक्त I
(2) फक्त II
(3) I फक्त II दोन्ही
(4) I किंवा II दोन्ही नाहीत

Choose the correct statement about the SC and ST (Prevention of Atrocities) Rules 1995.

I. Rules provide for constitution of State-level vigilance and monitoring committee.

II. Rules also provide for constitution of District-level vigilance and monitoring committee.

(1) Only I
(2) Only II
(3) Both I and II
(4) Neither I nor II

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

143. पुढे काही कायदे आणि कायद्याखालील तरतुदी दिल्या आहेत. त्याच्या योग्य जोडया पर्यायी [illegible] लावा :

	<u>*कायदा*</u>		<u>*तरतुदी*</u>
अ.	भारतीय संविधान	I.	विवाहीत स्त्री ने विवाहानंतर 7 वर्षांत आत्महत्या केल्यास मरणोत्तर शवचिकित्सा सक्तीची
ब.	फौजदारी प्रक्रिया संहिता	II.	स्त्रियांसाठी विशेष कायदे करण्याचे राज्याला अधिकार
क.	माहिती तंत्रज्ञान कायदा	III.	स्त्री भ्रुण हत्या रोखणे
ड.	पी.एन.डी.टी. कायदा (प्रसुतीपूर्व चिकित्सा तंत्रज्ञान)	IV.	स्त्री ला अश्लील ई-मेल पाठवल्या बद्दल कारावास आणि/किंवा दंडाची शिक्षा

योग्य पर्याय निवडा :

	अ	ब	क	ड
(1)	II	I	IV	III
(2)	IV	III	II	I
(3)	III	IV	I	II
(4)	I	II	III	IV

Following are some of the Acts and the provisions under them. Match them :

	<u>*Act*</u>		<u>*Provision*</u>
a.	Constitution of India	I.	When married woman commits suicide within 7 years from her marriage then post-mortem is compulsory
b.	Criminal Procedure Code	II.	State has power to make special laws for women
c.	Information Technology Act	III.	Prevent female foeticide
d.	PNDT Act	IV.	Punishment of imprisonment and/or fine for sending vulgar e-mails to a woman

Choose the correct option :

	a	b	c	d
(1)	II	I	IV	III
(2)	IV	III	II	I
(3)	III	IV	I	II
(4)	I	II	III	IV

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

144. किती वर्षा पूर्वी घडलेल्या घटनेबाबत माहिती अधिकाराच्या कायद्याअंतर्गत माहीती मागता येत नाही ?

(1) 20 (2) 15

(3) 10 (4) एकही पर्याय योग्य नाही

Information of an incident that happened more than how many years before need not be given/cannot be sought under the Right to Information Act ?

(1) 20 (2) 15

(3) 10 (4) None of the above

---

145. खालीलपैकी योग्य विधान/विधाने निवडा :

I. पर्यावरण संरक्षण अधिनियम हा केवळ कायदा आहे.

II. मानवी आरोग्य, सुरक्षितता व पर्यावरण धोक्यात आणणाऱ्यांकरिता पर्यावरण संरक्षण अधिनियमात कठोर शिक्षेची तरतूद आहे.

(1) फक्त I बरोबर आहे

(2) फक्त II बरोबर आहे

(3) I आणि II दोन्ही बरोबर आहेत

(4) वरीलपैकी काहीही नाही

Choose the correct statement/s among following :

I. Environment Protection Act is a general legislation.

II. Environment Protection Act provides deterrent punishment to those who endanger human environment, safety and health.

(1) Only I is correct

(2) Only II is correct

(3) Both I and II are correct

(4) None of the above

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

146. अ. कायद्याचे समान संरक्षण

ब. कायद्याची सर्वोच्चता

क. कायद्यापुढे सर्व समान

हया पैलूंचा पुढीलपैकी कोणत्या तत्त्वामधे समावेश होतो ?

(1) नैसर्गिक न्याय तत्त्वे (2) कायद्याचे राज्य

(3) सत्तेच्या विभाजनाचा सिद्धान्त (4) वरीलपैकी कोणत्याच नाही

a. Equal protection of the law

b. Supremacy of the law

c. Equality before law

In which of the following doctrines are the above mentioned ingredients embodied ?

(1) Principles of natural justice (2) Rule of Law

(3) Doctrine of separation of powers (4) None of the above

---

147. खालीलपैकी कोणते कृत्य प्रशासकीय स्वेच्छानिर्णय ***नाही*** ?

(1) जमीन संपादन करणे (2) जन्म मृत्युची नोंद ठेवणे

(3) मालमत्ता जप्त करणे (4) व्यक्तिंना स्थानबद्ध करणे

Which of the following is ***not*** an administrative discretion ?

(1) Land acquisition (2) To keep the record of births and deaths

(3) Forfeit the property (4) House arrest of persons (detention)

---

148. खालीलपैकी बरोबर विधान/ने निवडा :

I. प्रशासनिक न्यायाधिकरण काही प्रमाणात न्यायालयासारखे भासतात.

II. प्रशासनिक न्यायाधिकरणाला भारतीय पुराव्याच्या कायद्यांतील तरतूदी किंवा प्रक्रिया बंधनकारक नाही.

(1) फक्त I (2) फक्त II

(3) वरील I आणि II (4) वरीलपैकी काहीही नाही

Choose the correct statement/s from amongst the following :

I. Administrative Tribunal has some of the trappings of the Court but not all.

II. Administrative Tribunal is not bound by the rules of evidence or procedure under Indian Evidence Act.

(1) Only I (2) Only II

(3) Both I and II (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

149. नैसर्गिक न्यायाच्या तत्वांमधे खालीलपैकी कशाचा अंतर्भाव होत ***नाही*** ?

(1) ज्युरींच्या सल्याशिवाय कोणताही निर्णय देता येणार नाही

(2) न्यायाधीश पूर्वग्रह रहित असेल

(3) व्यथित पक्षाला बाजू मांडण्याची योग्य संधी देण्यात यावी

(4) ज्याने ऐकले असेल (केस) त्यानेच न्याय द्यावा

What is ***not*** included within the meaning of the principles of natural justice ?

(1) No decision should be given without taking opinion of the Jury

(2) Judge should be free from bias

(3) Affected party should be given reasonable opportunity of being heard

(4) He who hears must decide

---

150. खालीलपैकी सत्य विधान कोणते ?

(1) माहितीचा अधिकार कायदा 2005 हा शासकिय गुपिते कायदा 1923 ला अधिक्रमित करतो.

(2) भारताची सुरक्षा हा दोन्ही कायद्यांमधे एक उद्देश आहे.

(3) माहितीचा अधिकार 2005 या कायद्यामधे तुरुंगवासाची शिक्षा नाही; दंडाची आहे.

(4) सर्व विधाने सत्य आहेत.

Which of the following statements is/are true ?

(1) Right to Information Act 2005 supersedes the Official Secrets Act 1923.

(2) Both the Acts have safety of the nation (India) as one of the objectives.

(3) RTI Act 2005, provides for penalty but not for imprisonment.

(4) All the above statements are true.

---

www.StudentBounty.com

StudentBounty.com

सूचना – (पृष्ठ 1 वरुन पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. **201.** सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव **खालीलप्रमाणे** प्र.क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क्र. **201.** ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.StudentBounty.com